

De Twee Kwartieren

Genealogisch tijdschrift voor Kempen- en Peelland

Latijn in de parochieregisters

Literatuur & Genealogie (13):
Kruispunt

Mijn DNA-ALIAS onderzoek (6)

Fouten in de burgerlijke stand (4):
de mysterieuze moeder

NEDERLANDSE GENEALOGISCHE VERENIGING

Afdeling Kempen- en Peelland

Inhoudsopgave

3	Van de voorzitter	41	Gebruik KadasterArchiefviewer
4	Latijn in de parochieregisters	42	Heb je hier al ooit gezocht?
17	Literatuur & Genealogie 13: Kruispunt	42	Nieuw lid stelt zich voor
21	Mijn DNA - ALIAS onderzoek (deel 6)	43	Digitaal zoeken in en om onze regio
24	Fouten in de Burgerlijke Stand (4): de mysterieuze moeder	44	Bestuur
26	Publiceren in De Twee Kwartieren	45	Agenda
27	Lezingen, aankondigingen en terugblik	46	Bestuur van de afdeling Kempen- en Peelland
30	Digitale producties	46	Mutaties ledenlijst
31	Bibliotheek	46	Informatie NGV-KPL
35	Cursussen NGV-afdeling KPL		
38	Workshops		
39	Onderlinge ondersteuning en advies		

Copyright © 2022 NGV-afdeling Kempen- en Peelland, overname van artikelen in overleg met de redactie met bronvermelding
Niet ondertekende stukken worden gepubliceerd onder verantwoordelijkheid van de redactie.

Kopij voor het volgende nummer verzenden voor **1 augustus**

Voor informatie of voor het plaatsen van een advertentie neemt u contact op met de redactie.

De redactie: Anton Neggars, Theo van Rooijen en Peter Roosenboom, eindredactie en vormgeving: Peter Roosenboom

Redactieadres: e-mailadres: redactie-kpl@ngv.nl postadres: Langakker 29 5283 TE BOXTEL

De Twee Kwartieren wordt vormgegeven met het DTPpakket Scribus in lettertype Corbel 10 pts

Van de voorzitter

“Die pleit om een koe die geeft er een toe”, luidt een oud-Nederlands gezegde. Kennelijk was het al eeuwen geleden zo dat als iemand naar de rechter gaat om zijn recht te

halen, de kans heel groot is dat de kosten van het proces en de advocaat veel hoger zijn dan de claim. Die afweging maakt ook het hoofdbestuur van de NGV in de zaak tegen het oud-hoofdbestuurslid dat verdacht wordt van verduistering. Verdacht, want in ons recht is iemand immers pas schuldig nadat hij is veroordeeld. Tegen de verdachte is aangifte gedaan, en het kort geding om een aantal zaken te vorderen die hij onder zich hield is gewonnen. Er is zelfs een deel van de dwangsom wegens het niet voldoen aan het vonnis in kort geding voldaan. Nu blijkt dat de politie de aangifte niet verder onderzoekt (capaciteitsgebrek, prioriteit, u kent dat wel) en er dus waarschijnlijk geen strafproces zal volgen, staat de NGV voor de keuze om een civiele procedure te starten, maar ja, die koe...

Wat blijft is een onbevredigd rechtsgevoel dat waarschijnlijk maar langzaam slijt, maar van de andere kant is het voor de 'heling' van de NGV goed om het boek te sluiten en vooruit

te kijken, bijvoorbeeld naar de nieuwe koers die de vereniging weer toekomstbestendig moet maken.

Tijdens de Algemene Vergadering van 21 mei heeft de commissie Strategie en Organisatie haar eerste ideeën gepresenteerd aan de afgevaardigden van de afdelingen. Met enkele kritische op- en aanmerkingen werden de ideeën over het algemeen positief ontvangen. De uitvoering daarvan vergt in de komende jaren een aantal belangrijke keuzes van de vereniging, over het aanhouden van het verenigingscentrum (dat op dit moment verre van een bruisend verzamelpunt is) bijvoorbeeld, of over het belang van digitalisering en behoud of afstoten van collecties. Over samenwerking met andere organisaties, en over ledenwerving. De commissie heeft de ambitie om het ledenaantal in 2025 naar 6000 te brengen.

Wat belangrijk is dat de NGV weer gaat staan voor wat ze waard is: de grootste genealogische vereniging van Nederland, met dankzij haar leden een enorme kennis over genealogie en familiegeschiedenis, maar ook over plaatselijke en regionale geschiedenis. De NGV moet weer een sterk merk worden, maar daarvoor moeten we ons profileren, professionaliseren, inspelen op wat onze leden, maar ook onze potentiële leden van de NGV verwachten. Dat zal veel werk kosten, en de uitkomst is nog onzeker, maar gelukkig zit de geest weer in de fles, en zijn er nog genoeg mensen te vinden die zich voor dit doel willen inspinnen. U misschien ook?

Al googelend kom je af en toe verrassende informatie tegen, die voor genealogen best wel relevant en interessant kan zijn. Zo kwam ik op de site van de Burgerlijke Stand van de Antwerpse Kempen, een Belgische zusterorganisatie van De Twee Kwartieren, een interessante rubriek tegen over het gebruik van Latijnse begrippen in de parochieregisters.

Met instemming en goedkeuring van het team van BS Kempen heb ik deze vrijwel in zijn geheel overgenomen met her en der wat kleine aanpassingen. Voor onze beginnende genealoog binnen de vereniging biedt dit vast en zeker een houvast en leidraad bij het doorgronden van de rooms-katholieke parochieregisters. Meer informatie:

[BSKempen](#)

Parochieregisters zijn geschreven in het Latijn, en niet iedereen is daarmee bekend. Dienen daarom de parochieregisters een gesloten boek te blijven voor genealogen die niet geschoold zijn in het Latijn? Volgens mij niet: de akten in de parochieregisters volgen steeds hetzelfde stramien en gebruiken steeds dezelfde woorden, dus met wat voorbeelden en wat basiskennis zijn deze snel begrijpelijk.

Ik geef hieronder voorbeelden van de verschillende akten, met de vertaling erbij. Maar laten we eerst beginnen met wat basiskennis.

Latijn is een zeer precieze en gestructureerde taal, die een grote vrijheid van zinsbouw toelaat (een taal voor ingenieurs, als het ware). Een groot verschil met het Nederlands (en andere moderne talen) is dat wij voorzetsels gebruiken (van, met, aan), terwijl het Latijn voor dit doel de woorden gaat verbuigen. In het Nederlands vinden we verbuigingen alleen in ouderwetse structuren (mijn vaders hoed = de hoed van mijn vader). "Vader" wordt hier in de genitief gezet: het basiswoord "vader" wordt hier verbogen tot "vaders", met de betekenis "van mijn vader". Merk ook op dat de zinsbouw wijzigt: "vaders" komt voor "hoed", terwijl "van mijn vader" achter "hoed" komt.

In het Nederlands hebben we alleen de (feitelijk niet meer gebruikte) genitief, in het Latijn hebben we zes verbuigingen (we gebruiken "Petrus" als voorbeeld):

de **nominatief**: "Petrus" is hierbij het onderwerp, en blijft "Petrus"

de **vocatief** (een aanspreekvorm, zoals "Hallo, Petrus!"). "Petrus" wordt "Petre".

de **accusatief** (lijdend voorwerp, de ezel in de zin "de boer slaat de ezel". "Petrus" wordt nu "Petrum".

de **genitief** (bezittelijke voorwerp, het Nederlandse "van". "Petrus" wordt "Petri", dus "het kind van Petrus" is "proles Petri" (of "Petri proles")

de **datief** (meewerkend voorwerp, het Nederlandse "aan",

zoals "ik geef Piet een boek"). "Petrus" wordt nu "Petro".
de **ablatief** (bepaling van plaats). "Petrus" wordt "Petro".
Voorbeeld Caesars "De bello Gallico" (over de oorlog in Gallië).

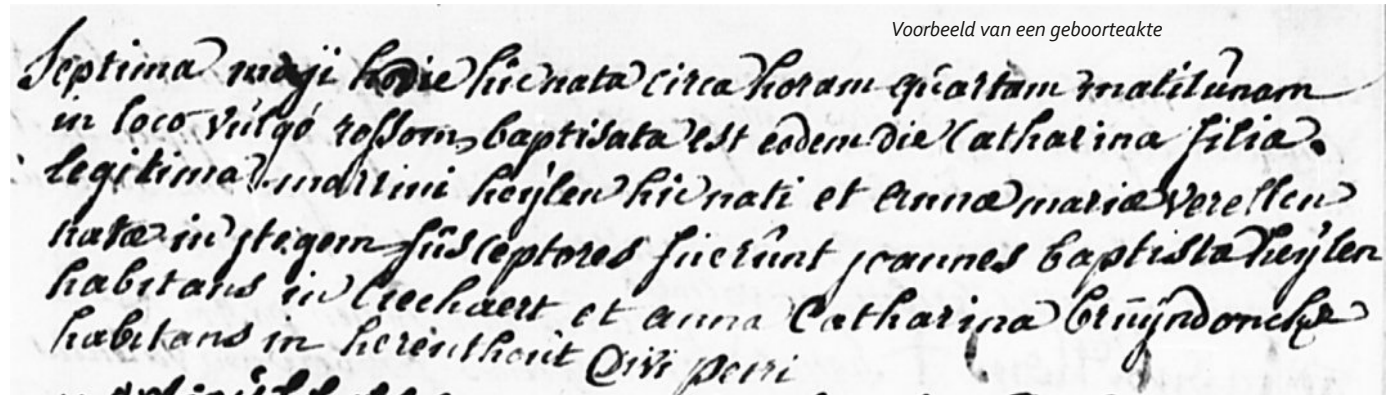
Enige kennis van deze verbuigingen is wel aangewezen, omdat een aantal voorzetsels gevolgd worden door een bepaalde naamval. Vergelijk dit met het Duits. Zo gebruikt "coram" de ablatief, en dit komen we tegen in de akten als "coram me et testibus" ("samen met mij en de getuigen"). De daarna genoemde getuigen zijn dan ook in de ablatief, dus als één van de getuigen Petrus Govaerts is, staat er "Petro Govaerts".

In het Latijn krijgt het werkwoord ook de vorm van het onderwerp. We vinden enerzijds "filius natus et baptisatus est" ("een zoon is geboren en gedoopt"), en anderzijds "filia

nata et baptisata est" (een dochter is geboren en gedoopt). Aan de uitgang van het werkwoord zien we dadelijk of het onderwerp mannelijk of vrouwelijk is, wat alleen maar een voordeel is.

Nog even een eigenaardigheid: "i" en "j" zijn zowat inwisselbaar, dus je vindt evengoed "iulius" als "julius" (juli). Ook de "u" en "v" worden nogal eens in plaats van elkaar gebruikt. We zullen ook zien dat pastoors vaak "a" gebruiken in plaats van "ae" (Anna waar het Annae zou moeten zijn).

In het navolgende worden voorbeelden gegeven van diverse DTB-akten, uiteraard afkomstig van kerkelijke registers uit Belgische plaatsen. Maar deze zijn ook van toepassing in Nederland. Structuur en opzet en het gebruik van Latijn bij de rooms-katholieke kerk is en was universeel en mondiaal.

Voorbeeld van een geboorteakte

Voorbeeld van een geboorteakte met transcriptie en vertaling

Transcriptie in Latijn: *"septima maji hodie hic nata circa horam quartam matitunam in loco vulgo rossom, baptisata est eodem die Catharina filia legitima Martini Heylen hic nati et Annae Mariae Verellen natae in Itegem, susceptores fuerunt Joannes Baptista Heylen habitans in liechaert et Anna Catharina Bruyndonckx habitans in herenthout divi Petri"*.

Nederlands: "op zeven mei vandaag is hier geboren rond het vierde uur 's morgens in de plaats die genoemd wordt Rossom en gedoopt dezelfde dag Catharina, de wettelijke dochter van Martinus Heylen, hier geboren, en Anna Maria Verellen, geboren te Itegem; de doopdragers waren Joannes Baptista Heylen, wonende te Lichtaart, en Anna Catharina Bruyndonckx, wonende in Herenthout Sint Petrus."

In deze (kromme) Nederlandse vertaling hebben we 57 woorden nodig, in het Latijn 47. Bekijken we de zaak even in detail:

septima maji: "septimus" is "zevende", "maius" is "mei" (met "mai" als de genitief). De "i" kan als "j" geschreven worden.

hodie: vandaag. Het woord is een samentrekking van "hoc" (deze, de huidige) en "dies" (dag).

hic: hier, op deze plaats, in deze parochie.

nata: is geboren (voltooide tijd, vrouwelijk). Het is een meisjes: indien het een jongen was, zou het "natus" zijn.

circa horam quartam: "hora" is uur (vrouwelijk), "quartus" is vierde. Achter "circa" volgt de accusatief. Rond vier uur.

matitunam: schrijffout, moet "matutinam" zijn.

"Matutinus" is 's morgens (**pomeridianus** is in de namiddag, **vespertinus** is 's avonds).

in loco: locus is plaats ("in" gebruikt de ablatief, dus "in loco"), wat wil zeggen "in de (fysieke) plaats"

vulgo (of voluit: vulgo vocatus): vulgus is het volk, vocare is noemen, dus "door het volk genoemd" of "in de volkstaal" (dit wil zeggen niet in het Latijn)

rossom: is een gehucht van Noorderwijk. Dus "**in loco vulgo rossom**" is "in het gehucht Rossom".

baptisata est: is gedoopt. Het is een meisje, voor een jongen was het "baptisatus est"

eodem die: dezelfde dag. De volgende dag is "**postera die**"

filia legitima: de wettige dochter ("**legitimus**" is wettelijk). Vader en moeder zijn dus gehuwd. Zo niet was het "**illegitima**" (onwettig).

martini heylen: van Martinus Heylen. Het is de genitief (de dochter van Martinus), dus "Martinus" wordt "Martini"

hic nati: hier (hic) geboren (nati). "Natus" is geboren, maar we zitten in de genitief mannelijk, dus "nati". Vrouwelijk zou "nata" zijn.

annae mariae verellen: ook hier de genitief (van Anna), dus "Anna Maria" wordt "Annae Mariae" (alhoewel dit dikwijls vergeten wordt).

nata in itegem: geboren in Itegem. Het gaat over Anna

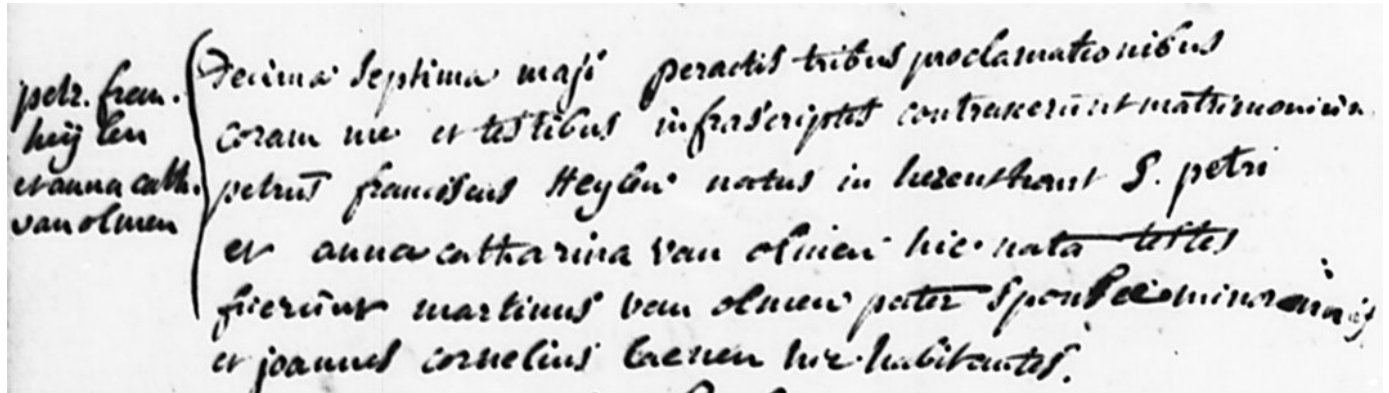
(vrouwelijk), dus "natus" wordt "nata".

susceptores: de doopdragers (meervoud), letterlijk " de ondersteuners". Dit zijn de peter en de meter (de zorggragers als de ouders overlijden). **fuertunt:** waren, de verleden tijd 3e persoon meervoud van "zijn".

Joannes Baptista Heylen: de peter. Hij is onderwerp, dus

"Joannes" blijft "Joannes"

habitans in liechaert: wonende te Lichtaart. "Habitere" is wonen. Is het "habitantes", dan wonen beide getuigen op deze plaats. **divi Petri:** Herenthout heeft twee parochies, Sint Petrus en Sint Gommarus. "Divus" is "heilig", dus "van Sint Petrus", want we hebben de genitief.

Handwritten Latin text from a marriage record. On the left, there is a vertical note: 'petr. fran. huylen cranna cath. van olmen'. The main text reads: 'Decima septima maji peractis tribus proclamationibus coram me et testibus infrascriptis contraxerunt matrimonium Petrus Franciscus Heylen natus in herenthout s. petri et Anna Catharina Van olmen hic nata teste fuerunt Martinus Van olmen pater sponsae minorennis et Joannes Cornelius Laenen hic habitans.'

Voorbeeld van een huwelijksakte

Voorbeeld van een huwelijksakte

Latijn: "*decima septima maji peractis tribus proclamationibus coram me et testibus infrascriptis contraxerunt matrimonium Petrus Franciscus Heylen natus in Herenthout s. petri et Anna Catharina Van olmen hic nata. testes fuerunt Martinus Van olmen pater sponsae minorennis et Joannes Cornelius Laenen hic habitans*".

Nederlands: "op zeventien mei na drie roepen uitgevoerd, samen met mij en de ondertekenende getuigen voltrekken het huwelijk Petrus Franciscus Heylen, geboren te Herenthout Sint Petrus, en Anna Catharina Van olmen, hier geboren. Getuigen waren Martinus Van olmen, vader van de minderjarige bruid, en Joannes Cornelius Laenen, die beiden hier wonen."

We zien veel zaken terug die we reeds in de geboorteakte zagen. In detail:

decima septima maji: "decimus" is tiende, "septimus" is "zevende", "maius" is "mei". Zie "datums en leeftijden" verder op in dit artikel.

peractis tribus proclamationibus: proclamatio is een afkondiging, "peragere" is doorvoeren, "tres" is drie. En dit in ablatief meervoud voltooid.

coram me et testibus: coram is "samen met" en wat daarna volgt krijgt de ablatief. "Testes" zijn de getuigen, in de ablatief testibus.

infrascriptis: infra is onder, scribere is schrijven. De getuigen worden later in de akte benoemd (en zullen ook hun handtekening zetten).

contraxerunt matrimonium: contraxere is "samen iets aangaan", matrimonium is het huwelijk.

Petrus Franciscus Heylen: de twee huwelijkspartners gaan het huwelijk aan, dus hier vinden we de nominatief.

natus in Herenthaut s. petri: geboren te Herenthout, parochie sint Petrus. Zie geboorteakte "divi Petri". De "s" komt van "sanctus" (heilige).

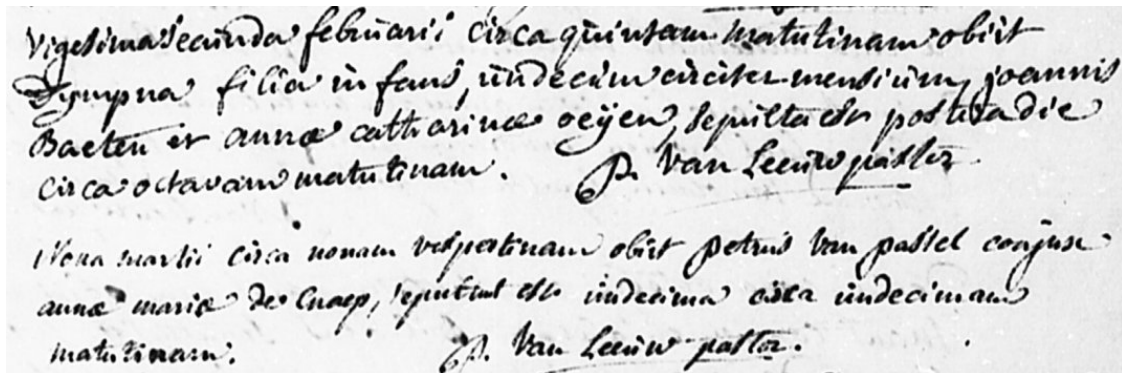
hic nata: hier geboren (bedoeld is in de parochie waar de akte opgemaakt wordt). "Nata" omdat het over de vrouw gaat.

testes fuerent: de getuigen waren. "Testes" is hier onderwerp, dus nominatief.

pater sponsae: vader van de bruid. Pater is vader, mater is moeder, sponsus is bruidegom, sponsa is de bruid. "sponsae": genitief, "van de bruid"

minorennis: de bruid is minderjarig.

hic habitantes: die beiden hier wonen. Habitans is enkelvoud, habitantes is meervoud, en slaat dus op beide getuigen.

Vigesima secunda februarii circa quintam matutinam obiit
Symphua filia in fano, in decimo circiter mendi in regno joannis
Baeten et anne catharinae oeyen, sepulta est post biduum
circa octavam matutinam. P. Van Leeuw pastoor.

Uera martii circa nonam vespertinam obiit Petrus van passel conjux
anne marie De Graep, sepulta est in decima circa in decima
matutinam. P. Van Leeuw pastoor.

Voorbeeld van twee overliddensakten

Voorbeeld van twee overlijdensakten

Latijn: "*vigesima secunda februaryii circa quintam matutinam obiit Dympna filia infans undecim circiter mensium, Joannis Baeten et Anna Catharinae Oeyen, sepulta est postera die circa octavam matutinam*".

"*nona martii circa nonam vespertinam obiit Petrus Van passel conjux Annae Mariae de Cnaep, sepultus est undecima circa undecimam matutinam*".

Nederlands: "op 22 februari rond vijf uur 's morgens is overleden Dympna, dochter, peuter van ongeveer elf maanden oud, van Joannes Baeten en Anna Catharina Oeyen. Ze is begraven de volgende dag rond acht uur 's morgens". "negen maart rond negen uur 's avonds is overleden Petrus Van passel, echtgenoot van Anna Maria de Cnaep. Hij is begraven de elfde rond elf uur 's morgens".

Hieronder volgt weer de uitleg:

vigesima secunda: "vigesimus" is de twintigste, "secundus" is de tweede. Vrouwelijk, dus "us" wordt "a". Samengevoegd dus de 22e.

circa quintam: circa is ongeveer, quintus is de vijfde. Achter "circa" volgt de accusatief: rond vijf uur is "circa quintam horam".

matutinam, vespertinam: matutinus is des morgens, vespertinus is des avonds.

obiit: obire is sterven. Er is dus iemand gestorven.

filia: dochter. Filius is zoon.

infans: letterlijk: niet in staat te spreken. Een "infans" is een kind, van ongeboren tot ca 7 jaar oud.

undecum circiter mensium: undecimus is elf, circiter is ongeveer, menses is maand. Ongeveer elf maanden oud.

Joannis Baeten et Annae Catharinae Oeyen: let op de genitief (Joannis in plaats van Joannes, Annae in plaats van Anna). Het is immers "dochter van...".

sepulta est: is begraven. Voor een mannelijk persoon is het "sepultus est".

postera die: de volgende dag. Dezelfde dag zou "eodem die" zijn.

circa octavam matutinam: rond acht uur 's morgens. "Hora" (uur) is verondersteld en vrouwelijk, en na "circa" volgt de accusatief.

conjux: levende huwelijkspartner (M en V). Men vindt ook "maritus" (echtgenoot), "uxor" (echtgenote), "viduus" (weduwnaar) en "vidua" (weduwe).

sepultus est undecima: hij is begraven de elfde. Undecimus is elfde, en "dies" (dag) is hier weer verondersteld.

Datums en leeftijden

De hoofdtelwoorden zijn: **unus** (1), **duo** (2), **tres** (3), **quattuor** (4), **quinque** (5), **sex** (6), **septem** (7), **octo** (8), **novem** (9),

decem (10). Daarna **undecim** (11), **duodecim** (12), **tredecim** (13), **quattuordecim** (14), **quindecim** (15), **sedecim** (16), **septendecim** (17), **duodeviginti** of **octodecim** (18), **undeviginti** of **novemdecim** (19), **viginti** (20).

De rangtelwoorden zijn: **primus** (1e), **secundus** (2e), **tertius** (3e), **quartus** (4e), **quintus** (5e), **sextus** (6e), **septimus** (7e), **octavus** (8e), **nonus** (9e), **decimus** (10e). Daarna **undecimus** (11e), **duodecimus** (12e), **decimustertius** (13e), **decimusquartus** (14e), **decimusquintus** (15e), **decimussextus** (16e), **decimusseptimus** (17e), **decimusoctavus** of **duodevigesimalis** (18e), **decimusnonus** of **undevigesimalis** (19e), **vigesimalis** of **vicesimalis** (20e). Dertigste is **trigesimalis** of **tricesimalis**.

In datums zeggen we "de 31ste (dag) van januari". Dies (dag) is vrouwelijk als het een welbepaalde dag aanduidt (en mannelijk als het een onbepaalde dag is, hoe verzinnen ze het!), dus "**trigesima prima**" in plaats van "trigesimus primus" (ook al wordt het woord "dies" niet geschreven), en "januarii" ipv "januarius" (van januari, dus genitief).

De maandnamen zijn **martius**, **aprilis**, **maius**, **iunius**, **iulius**, **augustus**, **septembris**, **octobris**, **novembris**, **decembris**, **ianuarius** en **februarius**. Voor de Romeinen was maart de eerste maand, wat duidelijk te zien is in september tot december (de "septem" of zevende tot "decem" of tiende maand). In akten vinden we dan ook de notatie 7e, 8e, 9e

en Xe voor september, oktober, november en december. In datums vinden we ook nogal eens "**hujus**", wat "huidig" betekent. Dus "tertia hujus" is de derde dag van de huidige maand en jaar.

Hiermee kunnen we een datum ontcijferen, maar onze getalkennis is nog onvoldoende voor leeftijden. Hier gebruiken we de hoofdtelwoorden: **viginti** (20), **triginta** (30), **quadraginta** (40), **quinquaginta** (50), **sexaginta** (60), **septuaginta** (70), **octoginta** (80), **nonaginta** (90) en **centum** (100). Dus "**vigintiquinque**" is 25, en "**septuagintaquattuor**" is 74. Maar 25 en 74 wat?

Leeftijden vinden we uitgedrukt in dagen (**dierum**), weken (**septimarium**), maanden (**mensium**) of jaren (**annorum**). Normaal staat erbij "**aetatis**" (in de leeftijd van", aetis is leeftijd), en vinden we dikwijls de woorden "**circiter**" (ongeveer), "**ferè**" (bijna), en "**cummedio**" (en een half). Dus "ongeveer 25 jaar oud" wordt "**aetatis vigintiquinque circiter annorum**" (waarbij de "circiter" achter "aetatis", achter "quinque" of achter "annorum" kan staan).

Familierelaties en leeftijdsgroepen

De vader is "**pater**", de moeder is "**mater**", en beiden zijn ze "**parentes**" (de ouders). "**Liber**" is een kind (**liberi** zijn kinderen) zonder nadere specificaties. "**Proles**" is "een kind van", met de nadruk op afstamming, en "**soboles**" is een afstammeling van (dus ook een kind). "**Filius**" is een zoon,

en "**filia**" een dochter. Een "**filius septimus**" is een zevende zoon, en dit werd in de akten vermeld, omdat die geacht werd over bijzondere gaven te beschikken. "**Frater**" is een broer, "**soror**" of "**sonor**" een zus. Zijn ouders gestorven, dan kan er een "**vitricus**" (stiefvader) of een "**noverca**" (stiefmoeder) zijn. Of is er een voogd ("**tutor**", wat ook opvoeder of lesgever betekent).

"**Avi**" zijn de grootouders, met "**avus**" de grootvader en "**avia**" de grootmoeder. Nog een generatie terug zetten we er "pro" voor, dus "**proavus**" is de overgrootvader. Een "**nepos**" is een kleinzoon, een "**neptis**" een kleindochter. "**Nepi**" (mannelijk) en "**nepae**" (vrouwelijk) zijn de kleinkinderen.

Als familie kan men een "**socer**" (schoonvader) hebben en een "**socrus**" (schoonmoeder). Een oom is "**patruus**" (broer van de vader) of "**avunculus**" (broer van de moeder). Een tante is "**amita**" (zus van de vader) of "**matertera**" (zus van de moeder). Een neef langs vaderszijde is "**patruelis**" (zoon van de patruus of oom) of "**filius fratris**" (zoon van de broeder), langs moederszijde is hij "**consobrinus**" of "**filius sonoris**" (zoon van de zuster). Een nicht is "**filia fratris**" (dochter van de broer) of "**filia sonoris**" (dochter van de zuster). Dit zijn de "**propinqui**" (verwanten).

Ongehuwd is men "**caelebs**", en "**conjux**" is één van beide getrouwden. Meer specifiek is "**maritus**" de echtgenoot en "**uxor**" de echtgenote. Is één van beide gestorven, dan is

men "**viduus**" (weduwenaar) of "**vidua**" (weduwe).

Leeftijdsgroepen: **infans** (van ongeboren tot circa zeven jaar), **puer** (tot circa 15 jaar als de baardgroei begint; bij meisjes is het "**puella**"), **adolescens** (ongehuwde jongeling tot circa 30 jaar),

adultus (volwassene, tot 50 jaar), **senior** (ouderling, 50 tot 60 jaar) en **senex** (grijsaard, na 60 jaar). We vinden ook "**juvenus**" of "**juvenus adultus**" als jong volwassene.

Nog over geboorteakten

We geven hier de tekst van nog een geboorteakte: "**decima septima mensis septembris circa octavam vespertinam hic in loco vulgo oosterwyck natus est et posterora die baptizatus petrus filius legitimus henrici cools hic nati s. petri et maria catharina hoeremans nata in oolen, susceperunt petrus de ceuster et catharina storms nomine domicella joanna cools begina. Signatura susceptoris scribere non valentium**"

"Op 17 september rond acht uur 's avonds is hier geboren in het gehucht Oosterwijck en de volgende dag gedoopt Petrus, de wettelijke zoon van Henricus Cools, die hier geboren en zoon van Petrus is, en Maria Catharina Hoeremans, die in Olen geboren is. Als doopdragers fungeerden Petrus de Ceuster en Catharina Storms in naam van juffrouw Joanna Cools, begijn. Handtekening van de doopdragers, die het schrijven niet beheersen".

Tijden in de dag: "**Nocturnam**" is 's nachts, "**matutinam**" is 's morgens, "**vesperinam**" is 's avonds, "**meridiem**" is op de middag en "**post meridiem**" is dus na de middag. "**Post media noctem**" is na het midden van de nacht, dus na middernacht. "Post" wordt dikwijls afgekort tot "po".

s. petri: we zagen eerder al dat dit kan betekenen "sancti Petri" (de parochie Sint Petrus in Herenthout). In deze context betekent "Henrici s. Petri" echter Henricus de zoon van Petrus. De "s." is hier de afkorting van "soboles", wat "afstammeling" betekent.

hic nati: hier geboren. "Natus" is geboren. Mannelijk is "nati", vrouwelijk is "nata". Bij "hic natorum" zijn beide hier geboren.

susceperunt: die doopdragers waren. Hetzelfde als "susceperunt fuerent". Dikwijls werden susceptores (de doopdragers) afgekort tot "sus" of "susc". Er waren traditionele regels voor wie peter en meter mochten zijn (verondersteld werden te zijn) voor welk kind.

nomine, loco: indien de echter peter en meter niet aanwezig kon zijn, kon een stand-in optreden. Dit wordt dan vermeld met "**nomine**" (in naam van) of "**loco**" of "**in loco**" (in de plaats van). In dit geval is Catharina Storms de stand-in voor juffrouw (**domicella**) Joanna Cools, begijn (**begina**).

signatura: onder de akte volgen de handtekeningen (signatura). Aangezien niet iedereen kon schrijven, werden

er kruisjes gezet, met daarnaast voor wie dit kruisje de handtekening was, en dat die niet kunnen schrijven. "**Scribere**" is schrijven, "non valentis" is "niet in staat tot".

et vocatus est: (mannelijk, vrouwelijk is "**et vocata est**"). In dit voorbeeld wordt de naam van de boreling (Petrus) vooraan in de akte vermeld. Alternatief kan het zijn dat deze naam niet voorin vermeld wordt, maar dat de akte afsluit met "et vocatus est Petrus" (of "et vocata est Anna"): "en hij wordt Petrus genoemd".

Nog een voorbeeld:

"Trigesima martii circa primam pomeridianam hic in loco vulgo S'gravenhaegh natus est filius adriani theys nati in poederlee et anna catharina vertommen nata Herendalii ab obstetrice baptizatus obiit circa quintam vesperinam"

"op 30 maart rond één uur namiddag is hier in het gehucht 's Gravenhage geboren de zoon van Adrianus Theys, die geboren is in Poederlee, en Anna Catharina Vertommen, die geboren is in Herentals. Hij is door de vroedvrouw gedoopt en overleed rond vijf uur 's avonds"

ab obstetrice baptisatus (of "**baptisata**" voor meisjes): gedoopt door de vroedvrouw (en soms wordt de naam van de vroedvrouw opgegeven). Een nooddoop wordt gedaan indien de kans bestaat dat de boreling snel kan sterven. Vermeld kan worden "**in necessitate**" (wegens de noodzaak), dus een nooddoop. Alternatief is "**baptisatus ab**

Anna Maria Soeten" (gedoopt door Anna Maria Soeten). **obiit circa quintam vespertinam**: is om vijf uur 's avonds gestorven. "**Obire**" is sterven. Alternatief kan er staan "**statim post obiit**" (is snel daarna overleden). "**Statim**" is snel, een korte tijdsduur. "**Post**" is "daarna" (zie eerder "post meridiem", na de middag)

Als er een nooddoop plaatsvindt, zijn daar geen peter en meter bij, en krijgt het kind ook geen naam. Dus wordt (als de boreling blijft leven) de doop daarna nog eens overgedaan met een priester en doopgetuigen. Bij deze tweede doop wordt er gedoopt "**sub conditione**" (onder voorwaarde). Iemand kan nu eenmaal geen tweemaal gedoopt worden. Vermeld kan worden dat deze doop plaatsvond "**cum caeremoniis**" (met een plechtigheid) of "**in ecclesia**" (in de kerk), in tegenstelling tot "**in domo parentum**" (in het huis van de ouders).

Gemini" (mannelijk) of "**geminae**" (vrouwelijk) zijn tweelingen. Meestal wordt één akte gemaakt voor tweelingen, waarbij vooraan verklaard wordt dat er tweelingen geboren en gedoopt zijn en datum en ouders genoemd worden. Daarna krijgt ieder kind zijn eigen peter en meter, en zijn eigen naam.

Nog over huwelijksakten

Een huwelijk begint met de ondertrouw (**sponsalia**), waarbij de partners naar de pastoor gaan (met twee getuigen)

en hun voornemen tot trouwen bekendmaken. Hiervan maakt de pastoor een akte (die vroeger ook in het huwelijksregister geschreven werd), en daarna volgen de drie "**bannes**" of "**proclamationes**" (afkondigingen vanaf de kansel). Pas nadat deze afkondigingen gedaan zijn (eventueel ook in een andere parochie, indien beide partners uit verschillende parochies komen) kan het huwelijk (**matrimonium**) voltrokken worden, waarbij de echte huwelijksakte opgemaakt wordt.

We geven hieronder een voorbeeld uit 1710 (de huwelijksakte is in oud schrift, de akte van ondertrouw niet).

"Vigesima secunda novembris contraxerunt sponsalia Petrus Bultiens et Clara Peeters coram me Laur. Janssens vic. et testibus Adriano Bultiens et Henrico Peeters"

"Trigesima novembris solemnizatum est matrimonium Petri Bultiens et Clarae Peeters coram me pastore et testibus Joanne Peeters Henrici filio et Adriano Bultiens cum dispensatione in una proclamatione et tempore clauso".

Op 22 november (1710) hebben Petrus Bultiens en Clara Peeters ondertrouw gedaan, samen met mij Laurentius Janssens vicaris en als getuigen Adrianus Bultiens en Henricus Peeters.

Op 30 november is plechtig voltrokken het huwelijk van Petrus Bultiens en Clara Peeters, samen met mij de pastoor

Trigesima Secunda Novembris contraxerunt sponsalia
Petrus Bultius et Clara Peters coram
meo Laic. Zanthen Eric. et Testibus
Adriano Bultius et Henrico Peters.

Trigesima Novembris solemnizatum est
in matrimonium Petri Bultius et
Clara Peters coram meo pastore
et Testibus Joanne ^{Pastore} Gurei filio
et Adriano Bultius cum dispensatione
in una proclamatione et benedictione
et oratione.

Voorbeeld van een huwelijksakte en ondertrouwakte

en de getuigen Joannes Peeters, die zoon van Henricus is, en Adrianus Bultiens, met dispensatie in één afkondiging en de wachtperiode."

We hebben hier een huwelijk dat niet volgens de regels loopt. Op 22 november doet men ondertrouw, en reeds op 30 november wordt er gehuwd. Er dient een minimale tijd te verlopen tussen de ondertrouw en het huwelijk, gedurende welke tijd de pastoor de drie bannen kan doen (drie-maal het huwelijk vanaf de kansel kan aankondigen), en waarin anderen bezwaar tegen dit huwelijk kunnen inbrengen. Dit is hier niet gebeurd, daarom is er ook ontheffing nodig (**cum dispensatione**) voor één afkondiging (**in una proclamatione**) en voor de minimale wachttijd (**tempore clauso**: de gesloten tijd).

Na de ondertrouw heeft men dus een wachtperiode (afhankelijk van het bisdom, meestal twee weken) voor het huwelijk gesloten kan worden, en de ondertrouw heeft ook een geldigheidsduur (afhankelijk van het bisdom, nogal eens een half jaar). Valt het huwelijk daarbuiten (te vroeg of te laat) dan heeft men een ontheffing nodig wegens "tempore clauso" (de gesloten tijd).

Noteren we grammaticaal nog even dat "**coram**" de ablatief gebruikt, dus na "coram" vinden we Adriano, Henrico en Joanne in plaats van Adrianus, Henricus en Joannes. Na "matrimonium" vinden we de genitief (Petri, Clarae) want het is "het huwelijk van". Bij de ondertrouw zijn Petrus en

Clara het onderwerp, want zij gaan de ondertrouw aan. In de huwelijksakte zien we ook een voorbeeld van oud-schrift. De "e" wordt omgedraaid geschreven ten opzichte van het moderne schrift (bekijk even "Peeters"), en de "h" wordt geschreven als een platgeslagen "g" (zie "Henrici"). De "s" is een raar krolletje, en gelukkig komt er geen "w" voor, want dat is helemaal een ramp. Een familienaam zoals "Verhaeghen" is interessant om lezen in oudschrift.

Dispensatie was meestal nodig voor bloedverwantschap. We vinden dan zoiets als "**et praevie obtenta dispensatione in secundo et tertio consanguinitatis gradii**", dus "na vooraf bekomen te hebben ontheffing in de tweede en derde graad bloedverwantschap". Tweede graad zijn neven en nichten, derde graad achterneef en achternicht, en zelfs voor de vierde graad werd ontheffing genoteerd. Er waren ook regels voor wie deze ontheffing mocht verlenen. Zo vinden we in een akte "**cum dispensatione pontificia de 15 februarii 1791 in secundo consanguinitatis gradii et dispensatione episcopi in tempore clauso**", dus met pauselijke (pontifex) vrijstelling voor de bloedverwantschap in tweede graad, en bisschoppelijke (episcopus) voor de gesloten periode.

Andere zaken die we in huwelijksakten vinden is "**pater sponsi**" en "**pater sponsae**" (vader van de bruidegom en vader van de bruid), of "**tutor sponsi / sponsae**" (de voogd van bruidegom of bruid). Of de ouderdom van de bruid:

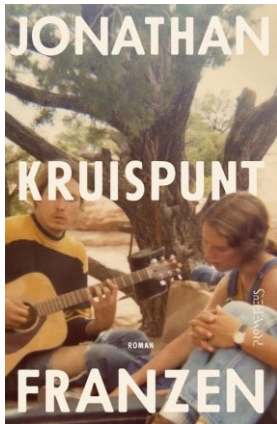
"**pater sponsa vigesimum tertium atatis annum attingentis**" (vader van de bruid die de leeftijd van 23 jaar bereikt heeft). Feitelijk moet het "sponsae" en "aetatis" zijn, maar pastoors kijken niet zo nauw. Ook wordt wel eens een kind gewettigd: "**hodie legitimatum proles baptisata undecima martii 1781**" (vandaag wettiging van het kind gedoopt op 11 maart 1781), of zien we de toestemming van de moeder (wat aangeeft dat de vader overleden is): "**mater sponsa coram me consensum dedit**" (de moeder van de bruid geeft samen met mij haar instemming". Of is het de voogd van een minderjarige bruid die met het huwelijk instemt: "**praevio consensu tutoris sponsa minorrennis**" (voorafgaandelijke toestemming van de voogd van de minderjarige bruid). De toestemming kan ook komen van de gemeente zelf, of van de bisschop: "**praevia obtenta venia ab illustrissimo domino episcopo**" (voorheen verkregen een verklaring van de doorluchtige heer bisschop).

Nuttige links

Een site waarop men een op parochieregisters toegespitst woordenboek kan vinden is www.willebroek.info

Een uitgebreid woordenboek Latijn-Nederlands (niet specifieke akten) vindt men [op deze website](#).

Afbeelding 1 © 2021 Uitgeverij Prometheus

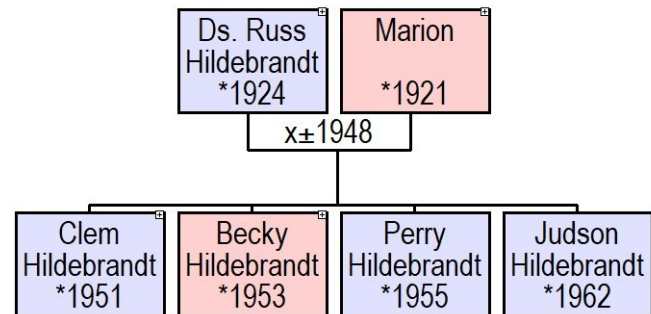
In tegenstelling tot eerdere afleveringen dit keer een modern boek dat zich niet afspeelt in Indië, niet over historie gaat en niet over Joodse belevenissen. Het is de vertaling van **Crossroads**, een roman van Jonathan Franzen. Na drie eerdere bestsellers (De correcties, Vrijheid en Zuiverheid) gaat dit boek over het maken van keuzes binnen een gezin in het Amerika van 50 jaar geleden.

De hoofdpersoon is dominee **Russ Hildebrandt** een vooruitstrevende methodistisch hulppredikant in New Prospect, een niet-bestaand stadje vlakbij Chicago. Russ komt uit de gemeenschap van de Wederdopers, waar hij mee breekt. Zeker als hem verboden wordt zijn maternale grootvader Clem met Kerst te bezoeken.

Het eerste deel van het boek speelt zich af op de dagen voor Kerst 1971 en vormt circa 70% van het boek.

De titel Kruispunt slaat ten eerste op de jongerengroep die

Russ in zijn gemeente heeft opgezet en die deze naam draagt. In het boek wordt het Engelse woord gebruikt. Ten tweede staan Russ, zijn vrouw Marion en hun oudste kinderen (afbeelding 2) voor een aantal keuzes. De naam van het stadje - Nieuw Vooruitzicht - is dan ook veelzeggend.

Afbeelding Het gezin Hildebrandt

Het huwelijk van Russ en Marion is niet goed meer. Hij is gecharmeerd van een jonge weduwe Frances en zou wel een nieuwe start willen maken. Russ vermoedt niet dat Marion op hetzelfde kruispunt staat.

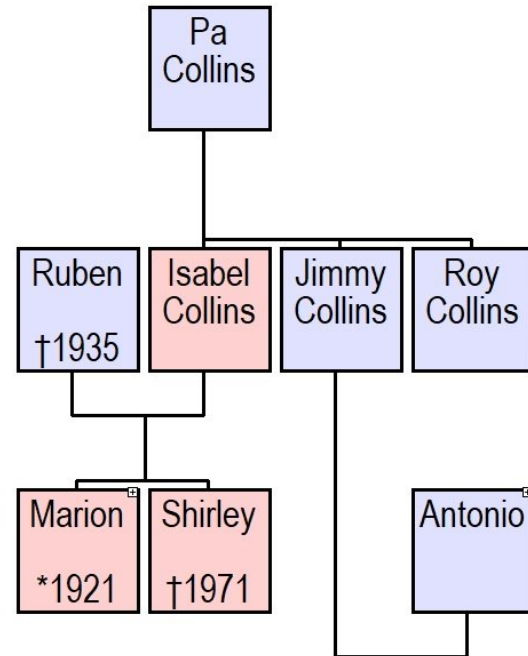
Hun dochter Becky erft veel geld van de zus van Marion, wat voor spanningen met haar ouders zorgt. Zij heeft belangstelling voor de hippiemuzikant Tanner Evans. De

oudste zoon Clem studeert, maar twijfelt over zijn toekomst in verband met de oorlog in Vietnam. De broer van zijn vriendin Sharon dient overzee. Zoon Perry houdt zich op jonge leeftijd al bezig met de verkoop van softdrugs. Het jongste kind Judson is de enige die zich 'normaal' gedraagt.

Over Marion komen we veel te weten door de gesprekken met haar psycholoog. Haar Joodse vader trouwt in de vroeger welgestelde familie Collins (afbeelding 3). Na aanvankelijk succesvol te zijn in zijn onderneming voor sportschoenen, zorgt de nasleep van de depressie van 1930 ervoor dat hij niet meer verder wil leven.

Marion wordt naar haar oom Roy gestuurd; daar heeft ze het niet makkelijk. Ze gaat bij een autobedrijf werken en leert daar de autoverkoper Bradley Grant kennen. Ze krijgt met hem een verhouding. Dat is een geheim dat ze met zich meeneemt haar huwelijk in. Zij is de meest interessante persoon uit het boek met de meeste geheimen: naast haar affaire met de getrouwde Bradley is ze als twintiger opgenomen vanwege depressiviteit en heeft ze een abortus ondergaan. Via flashbacks komt de lezer veel over de periode voor haar huwelijk te weten.

De jeugdgroep Crossroads wordt steeds meer overgenomen door de jonge charismatische vrijwilliger Rick Am-

Afbeelding De familie Collins

brose, in het boek steeds met zijn achternaam aangeduid. Tussen Russ en Ambrose botert het niet zo goed. Ook een aantal jongeren ergert zich aan de hulppredikant. Becky voelt zich aangetrokken tot de hippie-zanger Tanner Evans, wiens vriendin Laura ook in zijn band zingt.

Zijn vervangende dienstplicht brengt Russ door in Arizona, vlak bij een indianenreservaat. Hij leert daar de Navajo Keith kennen. Later verricht hij elk jaar in de zomer samen met jongeren van Crossroads vrijwilligerswerk. Een aantal jongeren keert zich tegen Russ, evenals zijn eigen kinderen die hem maar een zielige man gaan vinden.

Het tweede deel eindigt op de dag voor Pasen van het jaar 1974.

Het jaarlijkse uitje naar het Navajo-reservaat in Arizona staat in 1972 voor de deur. Tijdens het uitje komt de relatie tussen Russ en Frances en tussen Russ en de Navajo's tot een climax. Ook de indianenstam bevindt zich namelijk op een kruispunt: vasthouden aan de tradities van vroeger of de weg inslaan van verkoop van voorouderlijke grond ten behoeve van industrie.

Russ en Marion besluiten elkaar vrij te laten. Marion denkt erover om haar oude liefde Bradley op te zoeken. Perry probeert van enkele Navajo's drugs te kopen om te verhandelen, wat hem duur komt te staan.

Becky maakt ruzie met Clem. Hij verwijt haar een Jezus-freak te zijn, net als haar vriendje Tanner. Zij volgt de gitarist op een Europese tournee, terwijl Clem naar Zuid-Amerika vertrekt om in de bouw te werken. Met Pasen komt hij terug en wordt uitgenodigd door Becky om te komen eten. Hun ouders proberen zich na het ongeluk van

Perry met elkaar te verzoenen. Russ en Marion vertrekken uit New Prospect. Het boek eindigt met de vraag of Clem wel of niet met Pasen zal komen. Hij weet het antwoord al.

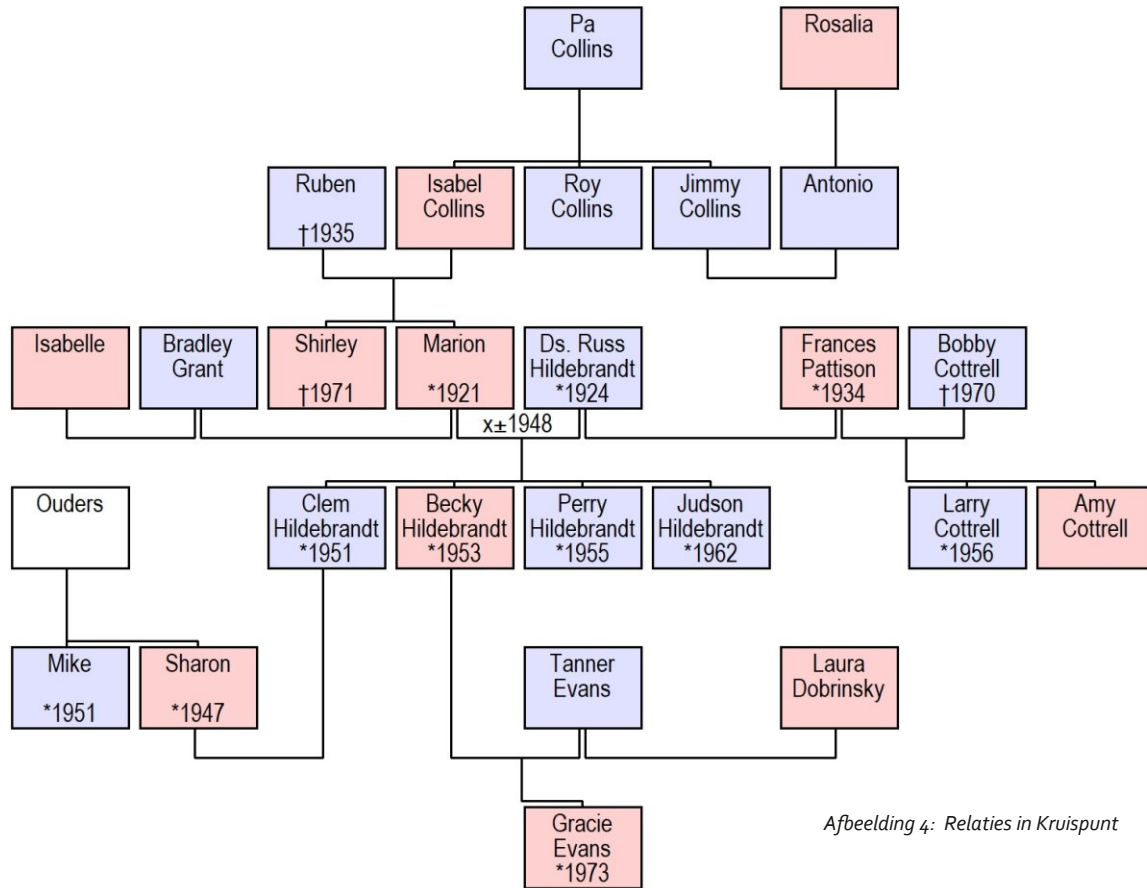
Het is de bedoeling dat Kruispunt het eerste deel is van een trilogie.

Kruispunt komt ook terug in een lied van de blueszanger Robert Johnson: "...went down tot he cross road, babe, ..."

Russ is een groot fan van hem.

Dit nummer is te beluisteren via [Youtube](#).

N.B. Een overzicht van de familie relaties op de volgende pagina (redactie).

Afbeelding 4: Relaties in Kruispunt

In het vorige artikel heb ik met betrekking tot dit 'DNA / ALIAS' - onderzoek het gezin van **Franco** (Croonen, geb. circa 1600) in kaart gebracht.

Franco was gehuwd met **Gertrudis Jacobs Roelof Smeters**. Het echtpaar had voor zover mij bekend 6 kinderen, te weten:

Jacobus Francquo (1626)

Cornelius Francquo (1629)

Adrianus Francquo (1632)

Elisabetha Franciscus (1638)

Margaretha Franco (1640)

Joannes (Franco?) (1644)

Doel onderzoek:

Mijn stelling is dat de personen met de naam De Croon of De Kroon uit Oirschot en omstreken nazaten zijn van een voorvader met de naam Van Croonenborch (of met enige spellingvariatie) en genealogisch verbonden zijn met het riddergeslacht Van Croonenborch uit Loenen aan de Vecht, waarvan de nazaten via Heusden en Boxtel naar de verschillende toenmalige herdgangen van Oirschot (onder andere het latere Best) zijn gekomen. In diverse genealogieën wordt de naam Van Croonenborch vaak als een 'Alias' aangeduid. Terwijl ik van oordeel ben dat het omgekeerd is namelijk: Van Croonenborch, alias De Croon.

Jacobus Francquo (1626)

In het vorige artikel heb ik allereerst de kinderen van Jacobus Francquo (1626) in kaart gebracht om na te gaan welke familienaam zijn kinderen kregen c.q. later gebruikten.

Jacobus huwde op 16-06-1647 te Oirschot met Maria Joannes van den Venne. Bij dit huwelijk noemt hij zichzelf: **Jacobus van Croonenborch**. Zo'n familienaam komt niet zomaar uit de hemel vallen. Toch?

Een aantal van zijn kinderen krijgen bij hun doop ook de familienaam Van Croonenborch, de naam die door de tijd door de naam De Croon wordt vervangen. Het feit dat een aantal van hen de familienaam Van Croonenborch bij een van de gelegenheden (doop; huwelijk; overlijden) gebruikte, bewijst voor mij dat zij ook de familienaam Van Croonenborch hadden.

Gaande het onderzoek kwam ik tot de ontdekking dat in die periode vaak 'de patroniemen' werden gebruikt. Dat was met name het geval bij het doopsel. Maar ook bij huwelijken of overlijdens kwamen patroniemen vaak voor. Dat maakt mijn onderzoek er niet gemakkelijker op. Maar indien je een overzicht van de namen van het hele gezin in kaart hebt, zie je de verbinding van de namen.

Dan nu de volgende stap:

De broer van Jacobus Franquo te weten:

Cornelius Francquo (1629)

Cornelius huwde te Oirschot in 1657 Heijlken (Hellwich) Hendrick Brants. (Bron: RHCe)

Naam bij doop: Cornelius Francquo / Naam bij huwelijk: Cornelis Franck Joordens - Naam bij overlijden: (Onbekend)

Bij zijn huwelijk gebruikt Cornelius zijn patroniemen. Maar uit de naam die zijn broer bij het huwelijk gebruikte (van Croonenborch) leid ik af dat ook Cornelius een van Croonenborch is. Het echtpaar kreeg zes kinderen. De naam De Croon wordt omstreeks 1625 vaker als familienaam gebruikt. Ook de nazaten van deze kinderen gebruikten uiteraard de naam De Croon en De Kroon.

Kind 01: Joannes van Croon ged. Oirschot 27-12-1657 (Bron: RHCe)

V: Cornelius Franconis van Croon - M: Hedwigis Henricus Brants

Kind 02: Maria Croonen, ged. Oirschot 12-03-1660 (Bron: RHCe)

V: Cornelius Franciscus Croonen - M: Hedwigis Henricus Brants

Kind 03: Jacobus Croonen, ged. Oirschot 05-07-1663 (Bron: RHCe)

V: Cornelius Franconis Croonen - M: Hedwigis Henricus Brants

Kind 04: Gerardus Croon, ged. Oirschot 02-11-1668 (Bron: RHCe)

V: Cornelius Franco Croon - M: Hedwigis Henricus Brants

Kind 05: Henricus de Croon, ged. Oirschot 26-05-1672 (Bron: RHCe)

V: Cornelius Franco de Croon - M: Hedwigis Henricus Brants

Kind 06: Joanna van de Croon, ged. Oirschot 02-03-1675 (Bron: RHCe)

V: Cornelius van de Croon - M: Helena Henricus Brants

Laat ik dan nu ook maar de overige kinderen van **Franco en Gertrudis Jacobs Roelof Smetzers** in kaart brengen te weten Adrianus, Elisabetha, Margareta en Joannes.

Adrianus Francquo (1632)

Adrianus huwde te Oirschot op 03-03-1675 met Elisabeth Peters Creijelt (Bron: RHCe). Elisabeth hertrouwt 28-10-1685 met Jan van Doormalen. Ik heb (nog) geen kinderen van Adrianus en Elisabeth kunnen vinden. Maar mochten die er zijn geweest dan zullen die met grote waarschijnlijkheid ook De Croon geheten hebben, zoals Adrianus bij zijn huwelijk ook genoemd werd.

Naam bij doop: Adrianus Francquo; - Naam bij huwelijk: Ariaen Franck J. De Croon - Naam bij overlijden: (Onbekend)

De J. in de naam staat voor Joorden (Jordan etc.). Joorden was zijn grootvader.

Elisabetha Franciscus (1638)

Elisabetha huwde te Oirschot op 28-01-1685 met Peter Wilm Schepens (Bron: RHCe). Peter was eerder gehuwd geweest met Catalijn van Helmont. Ook van Elisabetha en Peter heb ik (nog) geen kinderen kunnen vinden. Maar die zouden dan overigens ook niet de familienaam van Croonenborch of De Croon gekregen hebben.

Naam bij doop: Elisabetha Franciscus - Naam bij huwelijk: Lijsbeth Francken de Croon - Naam bij overlijden: (Onbekend)

Margareta Franco (1640)

Margareta huwde te Oirschot op 09-10-1678 met Jacobus Joannes Erven (Bron: RHCe). Margareta en Jacobus kregen drie kinderen, welke uiteraard de achternaam van de vader kregen.

Naam bij doop: Margareta Franco - Naam bij huwelijk: Margareta Francken de Croon - Naam bij overlijden (Onbekend)

Joannes Croonen (1644)

Joannes werd geboren te Oirschot op 21-03-1644. Het is mij onbekend of Joannes ook gehuwd is geweest. Wel heb ik enkele gegevens over het naamgebruik bij zijn overlijden in de RHCe archieven gevonden

Naam bij doop: Joannes Croonen - Naam bij huwelijk: (Onbekend) - Naam bij overlijden: Zie notitie

Op 07-03-1663 staan in het RHCe twee begraafinschrijvingen. Eentje met de naam Joannes Franconis van Croonenborch (fol. 143-v) en de tweede met de naam Jan Francken de Croon (fol. 38)

Volgens de aantekening op de akte met de naam van Croonenborch woonde hij toen in de Boterwijck (Spoordonk). Op akte fol. 037-v staat onderaan de pagina de volgende regel: 'In de hertgang van Spoordonck gestorven en begraven de navolgende personen'. Hierbij staat de naam van Jan Francken de Croon vermeld.

Ook dit keer kun je vaststellen dat de familienaam Van Croonenborch telkens weer opduikt. Zoals ik al eerder gemeld heb komt zo'n naam niet zomaar uit de lucht vallen. Intussen ben ik alweer een stukje verder met mijn onderzoek en tref daar vaker de familienaam Van Croonenborch aan. Dit bevestigt dan ook weer mijn vermoeden dat de Oirschotse familienaam De Croon een 'alias' van Van Croonenborch is en verbonden is met de Bestse tak van Van Cro(o)nenburg / Van Kro(o)nenburg en hun oorsprong in Boxtel hebben. Via Best, Boxtel en Heusden komen we uiteindelijk uit in Loenen aan de Vecht.

Maar laten we eerst maar eens de volgende stappen in Oirschot maken.

Tot de volgende keer.

Op zoek naar de alleenstaande moeder van Peter van Oudenhoven (1792-1861) loop ik tegen een wel zeer merkwaardige fout in de Burgerlijke Stand aan. Peter is gedoopt in Oostelbeers op 18 januari 1792 als filius illegitimus van Maria van Oudenhoven, die tijdens de bevalling (in partu nominavit) Nicolaas de Cort uit Hilvarenbeek als vader noemt. Getuige bij de doop is Joanna van Oudenhoven. Peter trouwt op 16 april 1815 te Oirschot met Mechelina van Nassau. Zijn moeder is volgens de huwelijksakte bij de huwelijksvoltrekking aanwezig.

Maria van Oudenhoven overlijdt te Tilburg op 8 september 1831. Ze is 68 jaar oud, en geboren te Oostelbeers. De aangifte van haar overlijden wordt gedaan door haar zoon Peter, bode, woonachtig te Oirschot. Haar ouders zijn volgens de overlijdensakte Dirk van Oudenhoven en Antonet van Vessem, beide overleden. In Oostelbeers vinden we een Antonet van Vessem, die op 27 mei 1766 is overleden als huisvrouw van Dirk Thomas van Oudenhoven. In de aantekening in het overlijdensregister is haar naam (later?) ingevoegd. Een echtpaar van Oudenhoven-van Vessem komt

Mey.
Den 27 dito is overleden de
huisvrouw van Dirk Thomas
van Oudenhoven, ^{gen. Antonet van Vessem} ~~van Vessem~~
kinderen nalatende. Solv.

verder in de doop-, trouw- en begraafregisters van Oostelbeers niet voor. Wel treffen we Dirk en Antonet nog tweemaal aan in het overlijdensregister van Tilburg. Op 29 september 1818 overlijdt Gijsberdina van Oudenhoven, weduwe van Jan Verhoeven. Zij is geboortig van Middelbeers en 59 jaren oud. Johanna van (den) Oudenhoven (de doopgetuige) overlijdt op 5 september 1831 (drie dagen voor Marie). Zij is weduwe van Adriaan Luijten, 72 jaar oud en geboren te Oostelbeers. Gijsberdina en Johanna zijn beiden dochters van Dirck van Audenhoven en Antonet van Vessem. Bij hun beider huwelijken is Adriaen van de Schoot, hun zwager, getuige. Adriaen van de Schoot is getrouwd met Marianne Dirk van Oudenhoven uit Oostelbeers. Bij hun huwelijk is Henrick Peter de Vries, ook een zwager van de bruid, getuige. Hij trouwt op 29 augustus 1779 met Anna Maria Dirk van Oudenhoven, eveneens uit Oostelbeers.

Maria van Oudenhoven is dus kennelijk een zus van Gijsberdina, Joanna, Anna Maria en Marianna. We vinden deze kinderen terug in Oostelbeers in het gezin van Dirk Thomas van Oudenhoven en Petronella Philips Coorenbloem. Zij zijn in Oostelbeers in mei 1750 getrouwd. Dirk hertrouwt als weduwnaar van Pieternelle Philips Coorenbloems op 5 april 1767 met Elisabet Jan van Hest. Gezien de datum is het niet onwaarschijnlijk dat de huisvrouw van Dirk Thomas van Oudenhoven, die op 27 mei 1766 in Oostelbeers is overleden,

niet Antonet van Vessem, maar Pieterrella Coorenbloems is geweest. Als aanvullend bewijs kan worden aangevoerd dat de naam Antonia (of Antonius) niet voorkomt bij de kinderen van de zusters van Oudenhoven (in tegenstelling tot de namen Petrus en Petronella).

Waarom in het overlijdensregister van Oostelbeers de naam Antonet van Vessem is bijgeschreven in de aantekening van het overlijden van de huisvrouw van Dirck Thomas van Oudenhoven is vooralsnog een raadsel. Wel is het aannemelijk dat deze aantekening (en dus ook deze fout) de basis vormt van de drie foutieve vermeldingen in het overlijdensregister van Tilburg. De ambtenaar van de Burgerlijke Stand baseerde zich waarschijnlijk bij het opmaken van de overlijdensakten op het afschrift dat hem vanuit de gemeentesecretarie van Oost-, West- en Middelbeers was toegestuurd, en dat was de akte met de naam Antonet van Vessem.

Publiceren in De Twee Kwartieren

Een van de slogans van de NGV is "Ontdek je eigen verhaal". En dat is wat wij genealogen doen, het verhaal ontdekken van onze ouders en voorouders.

In ons blad kunt u dat eigen verhaal kwijt. De mooie, spannende verhalen over het voorgeslacht, de familie verhalen die toch vaak niet helemaal waar waren, de drama's in de familie, de helden en de criminelen, de goede tijden van vrede en voorspoed en de zware tijden van oorlog en rampen. Dat kunnen ook verslagen zijn van hoe u hordes moest overwinnen om verder te komen, van de verre reizen naar de plaats waar de voorouders vandaan kwamen die ooit naar ons land emigreerden. Het kunnen tips zijn voor de medegenealogen om nieuwe bronnen of speciale archiven aan te boren.

Waar moet een artikel aan voldoen?

Er moet een duidelijk verband zijn met de genealogie, het gaat over uw voorgeslacht of over hoe we onze hobby bedrijven. Uw artikel kan over onze regio gaan maar ook over ver daar buiten, want onze leden of hun voorouders komen vaak zelf uit uit een andere streek, of uit een ander land of continent. Het artikel beschrijft de personen uit uw voorgeslacht maar gaat zeker ook over de leefomstandigheden in brede zin. Artikelen over hoe je allerlei gegevens kunt vinden en verwerken, worden door onze lezers

ook altijd zeer gewaardeerd. Uw artikel is nog niet eerder gepubliceerd. Uiteraard helpt de redactie u om uw artikel zo nodig te verbeteren of aan te passen. In het algemeen plaatsen we de artikelen ongewijzigd en eventuele wijzigingen gaan in overleg met de auteur.

Hoe levert u het artikel aan?

De meesten van onze schrijvers maken prachtige Word-documenten. Dat mag, maar het is echt niet nodig want ons blad wordt vormgegeven met het DTP-pakket Scribus. Uw kopij wordt zonder opmaak overgezet. Dus elk tekstformaat is goed. Voetnoten **niet** linken in de tekst.

De afbeeldingen mag u in de tekst plaatsen, maar om scherpe afbeeldingen te krijgen ontvangen we de afbeeldingen liever ook afzonderlijk. Hoe hoger **de resolutie** van de afbeelding, hoe beter.

Uiteraard is de afbeelding vrij van rechten.

Inzending per e-mail: redactie-kpl@ngv.nl

Auteurskopie

Uw verhaal bereikt onze 250 lezers en u ontvangt van ons als auteur een PDF van uw artikel met een omslag van De Twee Kwartieren met daarop een afbeelding uit uw artikel.

Deze PDF kunt u geheel naar eigen inzicht printen, laten drukken of digitaal verzenden naar familie en vrienden.

Lezingen, aankondigingen en terugblik

Alle lezingen vinden plaats in zaal 3 van 't Trefpunt, Belgiëplein 20, 5628 LX Eindhoven. De zaal gaat open om 19.30 uur, de lezing begint om 20.00 uur.

Lezing 13 september 2022

Geneeskunde in de voorgaande eeuwen en de invloed daarvan op de stamboom

Spreker: Mieneke te Hennepe

Mevrouw Mieneke te Hennepe is conservator van het rijksmuseum Boerhaave te Leiden. Haar lezing gaat onder andere over de invloed van ziekten op de stamboom. Wat

betekende het twee eeuwen geleden om ziek te zijn? Wat is de invloed van de medische geschiedenis op zoektochten in de archieven uit de periode 1700 – 1900. Ook de ontwikkelingen van de epidemieën in deze periode en de definities en veranderende betekenissen van deze en andere veel voorkomende ziekten komen aan bod.

Lezing 11 oktober 2022

'Uit eigen onderzoek' door Anton Neggers

Lezing 8 november 2022

Geboortekaartjes

Spreker: Jan Noorlandt

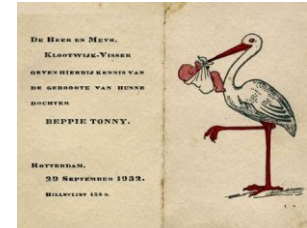
Neerlandicus Jan Noorlandt heeft naar aanleiding van een collectie geboortekaartjes onderzoek gedaan naar dit Nederlandse en Vlaamse gebruik en zijn bevindingen vastgelegd in een boek met de titel: een "Jongen of Meisje", tevens basis voor zijn promotie over dit onderwerp.

Begin twintigste eeuw doken de eerste geboortekaartjes in Nederland op.

Noorlandt schetst de ontwikkelingen in opmaak en inhoud gedurende de afgelopen 100 jaar: van eenvoudige melding van de geboorte van een kind, tot de meest uitbundige en grappige hedendaagse aankondigingen.

Het geloof drukte eveneens zijn stempel op het uiterlijk van de geboortekaartjes. Zo werd bij katholieken meestal Maria afgebeeld, terwijl bij protestanten God bedankt werd.

Aan de kleur van de kaartjes kon men zien of de nieuwge-

borene een jongen of meisje was, hoewel dit in Vlaanderen net tegengesteld is.

De spreker nodigt zijn toehoorders uit om vragen te stellen en ervaringen uit te wisselen.

Van zijn hand is ook een boekje over dit onderwerp verschenen. Belangstellenden kunnen het op die avond voor € 10 – graag gepast – verkrijgen.

Terugblik lezing 8 maart 2022

Delpher

Spreker Sarah D'huys

Sarah D'huys, projectmanager [Delpher](#) bij de [Koninklijke Bibliotheek](#), bespreekt historie, inhoud en toekomst van Delpher. Daarnaast geeft zij, voor ons heel belangrijk, een uitgebreid overzicht van de zoekmogelijkheden in Delpher. Delpher stelt tekstueel, Nederlandstalig materiaal digitaal beschikbaar, gratis, vrij toegankelijk.

Kranten tot 1995, tijdschriften tot 1960, boeken tot 2013 en radiobulletins tot 1984.

Delpher bevat nu 18 miljoen krantenpagina's. In totaal zijn nu 130 miljoen pagina's gedigitaliseerd, 10 % van het digitaliseerbaar materiaal.

Delpher is digitaal doorzoekbaar doordat de pagina's met OCR (optical character recognition) geïndexeerd zijn.

Het toekomstbeeld is dat niet alleen de hoeveelheid gepu-

bliceerd materiaal zal blijven groeien, maar dat de OCR verbeterd zal worden, de zoekmethoden verfijnd gaan worden en dat er meer themapagina's zullen komen.

Delpher is een bron van onschatbare waarde voor de genealogie. Niet alleen voor de familieberichten en andere genealogische data, maar ook voor berichten over allerlei gebeurtenissen die onze voorouders kunnen betreffen.

Delpher biedt hoogwaardige zoekmethoden. De spreker gaat hier uitvoerig op in. Algemene reactie van het publiek was dan ook dat men eigenlijk nauwelijks weet had van de kracht van de zoekfaciliteiten van Delpher. Raadpleeg hiervoor de [handleiding op de website](#).

In het najaar organiseert onze afdeling een [Workshop Zoeke in Delpher](#) voor een grondige kennismaking met de zoekfaciliteiten van Delpher, toegespitst op de genealogie. De datum is nog niet bekend.

Delpher publiceert een Nieuwsbrief: aanmelden [via deze link](#).

Terugblik lezing 5 april 2022

Persoonsbewijzen en distributiestamkaarten uit Wereldoorlog II

Spreker: John Rutte

John Rutte uit Velzen is behalve genealoog ook verzamelaar van militaria en documenten uit de Tweede Wereldoorlog. Hij heeft een kleine tentoonstelling van voorwerpen uit die tijd en hij geeft er les over op basisscholen.

In de lezing belicht hij de historie van de persoonsbewijzen en distributiestamkaarten, die in die tijd werden ingevoerd en die tot in begin vijftiger jaren in gebruik waren.

Voor de genealoog is vooral het persoonsbewijs interessant wegens de vele nauwkeurige biografische gegevens.

Enkele door John Rutte nagezonden links over persoonsbewijzen:

<https://www.wazamar.org>

<http://www.persoonsbewijzen.nl>

Terugblik lezingen 10 mei 2022

Bij gelegenheid van de Afdelingsledenvergadering waren er drie korte presentaties onder de titel: **Sporen**.

Zweedse voorouders of voorouders in Zweden?

Dik Jager laat zien hoe hij een familie die rond 1700 afwisselend in Nederland en Zweden woonde reconstrueerde. Een heel ingewikkelde puzzel die hij met een heel arsenaal aan zoekmethoden wist op te lossen. Drie tips: slim zoeken met jokers loont, op Google zoeken loont ook en vooral: vraag gerust hulp aan medegenealogen.

Genealogie, een cultureel uitstapje

Albert de Koning verenigt zijn cultureel-antropologische en fotografische competenties in zijn presentatie, waarin hij laat zien hoe in een verscheidenheid aan culturen de belangrijkste levensloopgebeurtenissen in beelden gestalte krijgen: van conceptie tot graf.

De presentatie **Goede luiden** van Anton Neggens ging door tijdgebrek en een technisch mankement niet door. De presentatie komt terug op een latere datum

Digitale producties

Webinar en digitale lezingen

Op ons [Youtubekanaal detweekwartieren](#) zijn nu drie videoproducties beschikbaar. Deze video's zijn openbaar en voor iedereen te bekijken.

Wilt u een videoproductie maken op genealogisch gebied neem dan [contact op met het afdelingsbestuur](#). U krijgt technische ondersteuning bij het publiceren van de video.

De nu beschikbare video producties zijn:

Webinar stamboomonderzoek

Dit is onze eerste eigen productie met een introductie op het opzetten van je stamboom.

Te bekijken via [deze link in uw browser](#)

Digitale lezing Open Archieven

Eind maart 2021 was de digitale lezing van Bob Coret over

Open Archieven. Nog steeds te volgen op [deze weblink](#).

Digitale lezing Kadaster Archiefviewer

In mei presenteerden we de digitale lezing van Arnout van Erp over de Kadaster Archiefviewer. Zeer aanbevolen voor degenen die in het kadaster zoeken, zowel in de archieven als via het abonnement op de Archiefviewer van onze afdeling. (Zie [hier voor nadere informatie](#) over het gebruik van ons abonnement).

Voor het volgen van de lezing ga [naar deze weblink](#).

Mededelingen

Dankwoord

Recentelijk heb ik de bibliotheek werkzaamheden overgenomen van Co van het Groenewoud, die dit héél erg lang met héél veel dedicatie en enthousiasme heeft gedaan. Daarom willen we Co heel hartelijk danken voor al zijn inspanningen. Hij heeft een goed gevulde bibliotheek achtergelaten met boeken en CD's die voor onze leden van belang zijn, met speciale aandacht voor onze streek. Hij heeft gezorgd voor een mooie catalogus, waarbij hij tevens ervoor gezorgd heeft dat die online te raadplegen valt. Hopelijk mogen we nog geruime tijd van zijn kennis en advies gebruik maken.

Co héél erg hartelijk bedankt

Uitleen

Nu we weer maandelijkse lezingen in 't Trefpunt hebben is uitleen weer mogelijk.

Helaas staan de boeken niet in dezelfde ruimte als de lezingen, en omdat die ruimte bezet is tot 21:30, kunnen we er voorlopig alleen na de lezingen terecht om door de bibliotheek te neuzen en boeken en CD's te lenen. Mocht dit voor U niet mogelijk zijn, en wilt u een boek of CD lenen, neem dan contact op met [de bibliothecaris](#).

Catalogus

Binnenkort gaat de nieuwe internetsite van de NGV online, en wellicht is die al online als deze DTK verschijnt. U vindt de catalogus van onze boeken en CD's terug bij de pagina's van [onze afdeling](#) in een volledig nieuw jasje. U kunt nu makkelijk door de hele catalogus zoeken, inclusief de beschrijvingen en ook iedere kolom kunt u afzonderlijk sorteren. De komende periode zullen er nog veranderingen en verbeteringen doorgevoerd worden. Uiteraard staan wij open voor suggesties voor verdere verbetering. Aarzel niet om ons [een mailtje te sturen](#).

Aanwinsten

Aan de slag in de kadastrale archieven. Een handleiding voor de particuliere onderzoeker.

Auteur: M. Verheijen

De kadastrale archieven vormen een rijke bron van historische gegevens. De historie inzake eigenaren van landerijen en gebouwen, de bouwhistorie van panden, de begrenzing van percelen en de toponiemen zijn enkele onderdelen die een interessant onderzoeksveld vormen voor zowel de particuliere als ook de professionele onderzoeker. Het kadaster geeft inzage tot kadastrale gegevens door middel van de Archiefviewer waar onze

afdeling een abonnement op heeft, en waar onze leden toegang toe kunnen krijgen. ([Zie hier](#))

Om de onderzoeker in de kadastrale archieven behulpzaam te zijn is dit boekwerk vervaardigd. Kennis inzake de meest geraadpleegde bronnen, te weten: de kadastrale legger, de minuuttoestand en de akten van eigendom, vormen de hoofdmoot van deze handleiding. Maar ook is er uitgebreid aandacht voor de historie die tot een en ander heeft geleid. Naast het eerste hoofdstuk "Aan de slag" wat vooral voor de beginnende onderzoeker van belang is, zijn er ook verdiepende hoofdstukken voor de gevorderde gebruiker, en is er uitgebreide informatie over specifieke onderwerpen te vinden.

Zowel de hoofdstukken voor beginners als voor gevorderden bevatten uitgebreide geïllustreerde voorbeelden, wat

het boek zeer plezierig leesbaar maakt.

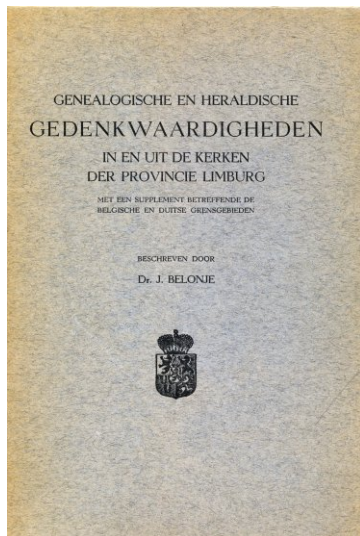
Zoals gezegd bevat het boek ook heel veel achtergrondinformatie over het kadaster en zijn geschiedenis, maar er wordt ook ingegaan op uitzonderingen en er wordt uitgebreid ingegaan op wat er in verschillende gemeenten in de loop der tijd, bijvoorbeeld door brand en oorlog, verloren is gegaan. Het afsluitende hoofdstuk geeft een uitgebreide verantwoording en een overzicht van de geraadpleegde bronnen.

Uitgave 2014 – 223 bladzijden, Cat. Nr.: 04-VHN

Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Limburg. Met een supplement betreffende de Belgische en Duitse grensgebieden **Auteur: J. Belonje**

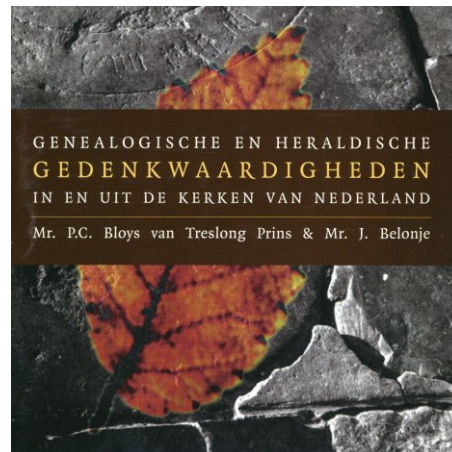
Tussen 1910 en 1961 is er in heel Nederland een inventarisatie gemaakt van genealogische en heraldische gedenkwaardigheden, zoals grafstenen, grafkerken, grafplaatsen, grafkruisen, grafplaten, enz., in en uit de kerken in ons land per provincies beschreven. In dit boek wordt de provincie Limburg behandeld. Veel van deze genealogische gedenkwaardigheden (grafschriften) zijn in de loop der tijd verdwenen, of door veelvuldig kerkbezoek versleten, zeker in Limburg waar in zijn geschiedenis vele oorlogen plaats hebben gevonden, daarom heeft de auteur ook inscripties meegenomen die vermeld zijn in oudere bronnen. Daardoor

is dit boek een zeer indrukwekkende verzameling en bron voor de genealoog geworden van de opschriften, de wapens, kwartierstaten enzovoort. Tevens is in een ahangsel een beschrijving van de grafzerken opgenomen, die worden aangetroffen in een vrij groot aantal plaatsen, liggende in een krans buiten onze landsgrenzen.

Er zijn helaas wel een paar hiaten. Zo zijn monumenten van voor de 10e eeuw en van na circa 1860 niet vermeld, en is de beschrijving van joodse kerkhoven, hoewel wel vermeld, buiten beschouwing gelaten.
Uitgave 1961
525 bladzijden
Cat. Nr.: 31-BLE2

Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden in en uit de kerken van Nederland

Auteurs: P.C. Bloys van Treslong Prins, J. Belonje

Deze CD bevat de digitale versie van het zojuist besproken boek. Naast provincie Limburg vindt u ook de digitale beschrijvingen van de boeken met grafschriften van de andere provincies.

Uitgave 1998, Cat. Nr.: Cd-13

Oud schrift

Auteur: A. Ghyselbrecht

Overdruk van een bijdrage verschenen in Vlaamse Stam, tijdschrift voor familiegeschiedenis van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, jaargangen 1981 en 1982.

In dit geschrift beschrijft de Vlaming A. Ghyselbrecht voor amateur-historici en -genealogen oud-schrift van de 14e tot de 18e eeuw. Daarbij geeft hij eerst een korte beschrijving van het begrip "schrift" in het algemeen, waarna hij diepgaand de oorsprong en evolutie van lopende handschriften beschrijft waarmede bij genealogische en historische

opzoeken van de 18e tot in de 14e eeuw kennis wordt gemaakt. Hierbij wordt beschreven hoe het schrift veranderde onder invloed van maatschappelijke en technische ontwikkelingen. Van het gotisch schrift voornamelijk door monniken geschreven tot het humanistisch cursief wat ook nu nog gebruikt wordt. De invloed van het materiaal, zoals on-

der andere perkament, papyrus en papier, en de schrijfmiddelen, zoals onder andere de ganzenveer, de kroontjespen en de ballpoint, wordt beschreven. Ook wordt uitgebreid ingegaan op de ontwikkeling van de schrijfwijze van karakters, van gotisch tot karakters met schachten en staarten, haakvormige halen. Los of aan elkaar geschreven, en wat al niet meer.

In het 2e deel worden in een 50-tal pagina's, een hele serie voorbeelden gegeven van teksten van de 14e tot de 18e eeuw, waarbij niet alleen de transcriptie ook gegeven wordt, maar ook een uitgebreide toelichting van de tekst, waarbij verklaard wordt hoe de karakters te lezen en welke eigenschappen ze specifiek in de tekst hebben.

Klein voorbeeldje ter illustratie bij 16e-eeuws document: "De letter e wordt in twee halen geschreven die mekaar zelden raken. De cirkel van de o wordt niet gesloten, zodat er soms verwarring met de e kan voorkomen."

Het geschrift is zeker een aanrader voor diegenen die meer willen weten over de ontwikkeling van oud schrift. Het is niet geschikt als je wilt starten met paleografie, maar voor de iets meer geoefende lezer is het interessant en zeer behulpzaam.

Uitgave 1996 – 76 bladzijden, Cat. Nr.: 31-GBT

Cursussen NGV-afdeling KPL

Algemeen

De cursuscoördinator is het bestuurslid [Ria van Dingenen](#). Behalve voor de cursus Stamboomonderzoek voor beginners is er geen vaste planning voor de cursussen. Er wordt een cursus gepland zodra er voldoende aanmeldingen zijn. Het maximum aantal deelnemers voor een cursus is 10, de cursus gaat door bij minimaal 7 deelnemers.

Je kunt je dus op elk moment aanmelden. Heb je belangstelling, meld je dan aan! Aanmelden via het [secretariaat](#).

*****

De cursus Genealogie voor gevorderden zal bij voldoende deelnemers starten op maandag 17 oktober. Volgdata zijn 24 en 31 oktober. Er zijn nog enkele plaatsen vrij!

*****

Het cursusbedrag is gebaseerd op het kostendekkend zijn van een cursus. **Niet-leden betalen een toeslag**. Kijk voor actuele gegevens op de afdelingspagina's op de website:

<https://www.ngv-afdelingen.nl/kpl/cursussen/>

Na aanmelding krijgen de deelnemers bij de bevestiging een cursuscode. Als het minimum aantal deelnemers bereikt is, krijgt u nader bericht over de betaling en dergelijke. Betalingen via **NL73 INGB 0589 6198 02** ten name van Penningmeester NGV; vermeld altijd minimaal KPL en de cursuscode.

Cursus Stamboomonderzoek voor beginners

Deze cursus is bedoeld voor mensen die de eerste schreden gaan zetten in het stamboomonderzoek

Globale inhoud:

Workshop 1: Inleiding in de genealogie:

Opzet van een stamboom, algemene begrippen en kennis van de bronnen.

Workshop 2: Stamboomonderzoek

De praktijk van het verzamelen en opslaan van de primaire gegevens, zoeken op internet, computerprogramma's.

Workshop 3: Van stamboom naar familiegeschiedenis

De primaire gegevens aanvullen vanuit speciale bronnen.

Workshop 4: Rechterlijke en notariële archieven

Akten van schepensbank en notaris. Rondleiding in archief.

Workshop 5: Bijzondere bronnen en publicaties

Militieregisters, criminele registers, verklaring van overlijden, cijsregisters, publiceren van de stamboom.

Vijf avonden van 2,5 uur in het RHCe, prijs circa € 75.

Breng mee: laptop met oplaadsnoer en notitieblok.

Deze cursus wordt gegeven door Anton Neggens in samenwerking met de Volksuniversiteit Eindhoven en het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven.

Meer informatie [via deze link](#).

Genealogie voor Gevorderden

Deze cursus is gericht op de gevorderde stamboomonderzoeker. Maar ook geschikt als opfris cursus en om kennis te maken met minder gebruikelijke bronnen

Workshop 1: Bestuur en rechtspraak

- Leenstelsel, heerlijkheden en steden
- Schepenbank
- Vrijwillige rechtspraak: belangrijkste transacties: (erfdeling, testament en codicil, voogdijsstelling)
- Civiele en criminele rechtspraak
- Casuïstiek

Workshop 2: Grondbezit en genealogie

- Juridische consequenties
- Middeleeuwse bronnen: cijnsregisters
- Transport en vernadering
- Casuïstiek

Workshop 3: Religie en kerkelijke archieven

- Katholiek en protestant
- Invloed op het dagelijks leven
- Bronnen: canoniek recht, classis en kerkenraad
- Casuïstiek

Docent: Anton Neggers

In 't Trefpunt op 17, 24, 31 oktober van 20.00 - 22.00

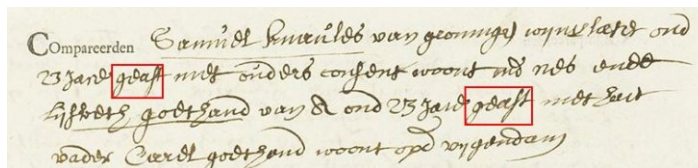
Prijs € 32 (€ 44 niet-KPL)

Breng mee: laptop met oplaadsnoer en notitieblok

Er zijn nog enkele plaatsen vrij!

Paleografie I en II

Leer de oude handschriften lezen. Er is een cursus voor beginners (Paleografie I) en een voor gevorderden (Paleografie II)

Samuel Knaules en Lijsbeth Goetghand trouwen; uit de context is wel op te maken wat de rood omkaderde afkorting 'geest' betekent.

Opzet van de cursus:

Wekelijks maak je thuis enkele oefeningen. Deze oefeningen worden vervolgens tijdens de les behandeld en toegelicht.

Docent: Ben Bal

Cursus in 6 middagen van 2 uur in 't Trefpunt.

Prijs € 51, (€ 75 niet-KPL)

Breng mee: schrijfblok A4.

Paleografie II

Zes bijeenkomsten van 2 uur,

in 't Trefpunt zaal 5, Belgiëplein, Eindhoven

Prijs € 51, (€ 75 niet-KPL)

Breng mee: schrijfblok A4.

Aldfaer I en II

Aldfaer I

Deze cursus is gericht op de beginnende gebruiker of de gebruiker met enige ervaring met Aldfaer.

Onderwerpen zijn onder andere: installatie, start met de stamboom, werken met Gedcom en MyHeritage, koppelen van afbeeldingen en documenten, het maken van rapporten en overzichten.

Bij de cursus wordt een handout uitgereikt.

Aldfaer II

Aansluitende vervolgcursus gericht op de geavanceerde mogelijkheden van Aldfaer met als onderwerpen onder andere: onderhoud van de gegevens, tekstverfraaiing, groepen maken, bonusrapporten, koppeling met smartphone en tablet, maken van een website, grootformaat overzichten maken, zelf rapporten maken.

Bij de cursus wordt een handout uitgereikt.

Docent: Johan van Hassel

Beide cursussen beslaan 3 middagen van 3 uur in 't Trefpunt.

Prijs: € 32 (niet-KPL € 50)

Breng mee: laptop met laadsnoer en notitieblok.

ALDFAER

GensdataPro

Deze cursus is gericht op de beginnende gebruiker of de gebruiker met enige ervaring met GensDataPro.

Workshop 1: Invoer

GensdataPro, stamboom aanmaken, gegevens invoeren, hoofdscherm, helpfunctie, instellingen, Geneagram, spiekscherm, datum en datumrekenen.

Workshop 2: Foto's

Volgorde corrigeren, getuigen invoeren, zoekscherm, mappen en bestanden, foto's, foto's met namen, Dossier-tabel.

Workshop 3: Selecteren

Tabellen sorteren, selectiescherm, exporteren naar Excel, exporteren naar papier.

Workshop 4: Bronnen

Bronnen, activiteiten, objecten, invoer vanuit WieWasWie, stamboom verwijderen.

Docent: André Van Damme

Prijs: € 39 (€ 49 niet-KPL)

Op vier avonden van 2,5 uur in 't Trefpunt.

Breng mee: laptop met laadsnoer en notitieblok.

Workshops

Workshops in 2022

Totdat de coronalockdowns roet in het eten gooiden hielden we regelmatig workshops gericht op het oefenen van praktische vaardigheden in het genealogisch onderzoek.

Recente voorbeelden waren de workshop *Zoeken met WieWasWie*, *Zoeken in Familysearch* en *Zoeken in het BHIC*

Deze workshops waren op aanmelding voltekend. De deelnemers waardeerden de workshops zeer positief.

De workshops zijn steeds gericht op het uitvoeren van praktisch genealogisch onderzoek. De workshops zijn "hands-on". De deelnemers brengen hun eigen apparatuur, laptop met voeding, mee.

Het is niet de bedoeling praktische zoekvragen van de deelnemers te beantwoorden. Het doel is verbeteren van de zoekvaardigheid door te oefenen met algemene en vooral met de meer geavanceerde zoekmethoden.

Programma in 2022

Workshop zoeken in Delpher

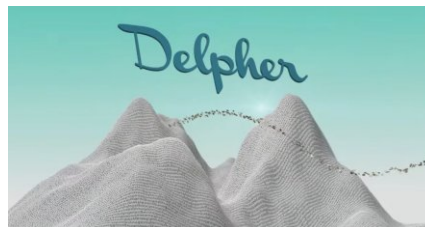
De meesten van onze leden zullen Delpher al kennen. Onlangs hield Sarah d'Huys van Delpher er een lezing over voor onze leden. [Zie hier voor verslag](#). Haar presentatie maakte veel van de aanwezigen duidelijk dat ze de

mogelijkheden van Delpher lang niet volledig benutten. Reden om er een workshop aan te besteden.

Delpher is een dienst van de [Koninklijke Bibliotheek](#), gestart in 2013. Delpher biedt gedigitaliseerde historische Nederlandse kranten, boeken, tijdschriften en radiobulletins uit bibliotheken, musea en andere erfgoedinstellingen.

In de workshop zullen aan de orde komen:

- * Kennismaking met Delpher
- * Eenvoudig zoeken in Delpher
- * Geavanceerd zoeken in Delpher
- * Zoekresultaten bekijken en sorteren
- * Resultaten downloaden en printen

De workshop heeft zoals gewoonlijk een beperkt aantal plaatsen, aanmelding noodzakelijk.

Benodigheden: laptop met voeding en schrijfblok.

Datum: in het najaar, nog niet bekend.

Onderlinge ondersteuning en advies

Ledencontactdag 29 oktober 2022

De reacties op de enquête van het bestuur over de mogelijke organisatie van Ledencontactdagen waren zeer positief.

Op basis hiervan heeft het bestuur op 29 oktober aanstaande een Ledencontactdag gepland. Van 14.00 - 16.00 in 't Trefpunt.

De opzet is de volgende. Deze Ledencontactdag staat open voor alle KPL-leden: jonge en oude, beginnende en ervaren, nieuw aangemelde leden en leden die al jaren lid zijn.

Op deze middag ontmoet je andere leden en kun je jouw genealogie en/of kwartierstaat vergelijken met die van anderen. Ook kun je in gesprekjes nagaan of iemand meer weet over de streek waarin je voorouders opgroeiden. Misschien komen er dan nieuwe genealogische gegevens naar voren. Voorwaarde is wel dat je de in je genealogie voorkomende familienamen meebrengt in de vorm van een namenlijst of in je computerprogramma.

Natuurlijk kun je dan spreken met bestuursleden en ondersteuners. De bijeenkomst wordt mede ondersteund door de aanwezigheid van specialisten van enkele genealogieprogramma's. Er zijn stroomaansluitingen voor de laptops en de bibliotheek is geopend.

Stamboomsprekuren

Onze afdeling biedt al jaren stamboomsprekuren aan aan onze leden en bezoekers van een aantal bibliotheken en instellingen. Dat betekende dat je elke maand buiten de vakanties wel een of twee gelegenheden had om je onderzoeksvragen aan onze adviseurs stamboomonderzoek voor te leggen.

Onze partners zijn de Bibliotheken van Veldhoven, Geldrop, Eindhoven, Best, Nuenen en Helmond. Aan het spreekuur in Veldhoven neemt ook het RHCe deel.

Er is al overleg met de Bibliotheek van Eersel en met het RHCe om ook daar spreekuren te houden.

Onze afdeling heeft een team van leden van 14 personen om deze activiteiten uit te voeren.

Inmiddels zijn er in de maand mei spreekuren uitgevoerd in Geldrop en Veldhoven.

Planning:

Zaterdag 18 juni Bibliotheek Best: 11.00 - 13.00

zaterdag 27 augustus Bibliotheek Eindhoven: 11.00 -13.00

zaterdag 3 september Bibliotheek Veldhoven: 11.00 - 13.00

de Bibliotheek

ngu
Nederlandse
Genealogische
Vereniging

Advies en ondersteuning

Het spoor bijster

Hebt u een vraag waar u geen antwoord op weet, loopt u in uw onderzoek vast en weet u niet hoe u verder moet, kortom: bent u het spoor bijster, stuur dan een mailtje naar: redactie-kpl@ngv.nl

We zullen op zoek gaan naar de juiste kennis en deskundigheid om uw mail van een antwoord te voorzien, onder voorwaarde dat we vraag en antwoord mogen publiceren in De Twee Kwartieren. En komen we er zelf niet uit, dan publiceren we uw vraag in de hoop dat een van onze lezers u op weg kan helpen met het antwoord.

Leden met specifieke deskundigheid bieden hun hulp aan

Velen van onze leden hebben door hun jarenlange ervaring met het stamboomonderzoek specifieke deskundigheid opgebouwd waar anderen veel baat bij kunnen hebben. De volgende leden bieden zich aan en we hopen dat er zich veel anderen zullen melden met hun specifieke deskundigheid.

Je kunt **per e-mail** je specifieke vraag voorleggen aan: [Theo van Rooijen](#) voor het transcriberen van akten in Duits oud schrift
[Dik Jager](#) voor onderzoek in Groningen met name in Oldambt voor 1900 en de familienaam Jager in Groningen.
[Peter Roosenboom](#) voor onderzoek in de regio Nijmegen,

Wijchen, Mook, Cuijk, Boxmeer, Groesbeek, Gennep, Bergen (Lb) en in Duitsland: Kleef, Goch, Emmerik, Kalkar.
Heb je ook een specifieke deskundigheid, meld je dan bij de redactie als je er anderen mee wilt helpen.

Denk ook aan het lezen en interpreteren van katholieke DTB-akten in het Latijn. Of het lezen en interpreteren van de Franstalige akten uit de Franse tijd.

Zo helpen we elkaar verder!

Hulp bij je genealogieprogramma

GensDataPro	André Van Damme	e-mailadres
GensDataPro	Wim van Stek	e-mailadres
Aldfaer	Johan van Hassel	e-mailadres
PRO-GEN	Ben Bal	e-mailadres
GRAMPS	Peter Roosenboom	e-mailadres
Webtrees	Peter Roosenboom	e-mailadres

Gebruik KadasterArchiefviewer

KadasterArchiefviewer

Vanaf 1 juni 2021 heeft NGV-afdeling Kempen- en Peelland een eigen KadasterArchiefviewer-account! Met dit account kunt u als lid van onze afdeling kosteloos vanuit huis historisch onderzoek doen in de Kadastrale archieven. Het Kadaster geeft informatie over de percelen, de eigenaren en de landmetingen van 1832 tot heden.

bron foto: GEN. magazine CBG

Hoe werkt het?

Het abonnement wordt beheerd door Carola Cauven-van Balkom. Wanneer u interesse hebt, stuurt u een e-mail naar publicrelations-kpl@ngv.nl. In die mail vermeldt u uw naam

en lidmaatschapsnummer. U krijgt vervolgens een mail terug met daarin de inloggegevens voor de KadasterArchiefviewer. Omdat we met dit abonnement als vereniging beschikken over maar drie gelijktijdige accounts krijgt u de toegang voor twee weken. Mochten er al aanmeldingen vóór de uwe zijn, dan komt u automatisch op de wachtlijst te staan en ontvangt u bericht wanneer u aan de beurt bent en toegang krijgt.

Het gebruik van de KadasterArchiefviewer is verre van simpel. De oogst is echter vaak zeer rijk!. Het loont zeker de moeite om eerst de videolezing van Arnoud van Erp te volgen in ons Youtubekanaal. [Zie hier voor de toegang.](#)

Je kunt ook dit informatief artikel downloaden over de KadasterArchiefviewer van Ad van Liempt op de site van Brabantsheem: [link](#)

Zie ook de informatie [op de site van het Kadaster.](#)

In het voorlaatste nummer van De Tweekwartieren (september 2021) werd op pagina 9 [het HisGISproject](#) beschreven. Afhankelijk van in welk deel van Nederland u onderzoek doet, kan dat veel ondersteuning bieden.

Van Brabant is [Breda en omgeving](#) verwerkt, een deel van [midden-Brabant](#) en een deel van [Oost-Brabant](#), inclusief [Nuenen](#).

Heb je hier al ooit gezocht??? *Ria van Dingenen*

<https://wierookwijwaterenworstenbrood.nl>

Wierook, Wijwater en Worstenbrood laat het dagelijkse katholieke leven zien tussen globaal 1900 tot 1970.

Een website waarin je alles te weten komt van het rijke, roomse leven in Brabant.

Zoek op de website naar kloosters, kerken, internaten, roomse gebruiken, verhalen. Klik op de diverse thema's en de verhalen komen naar boven. Zo kun je eigen genealogie kleuren en wellicht vind er nog informatie over je familieleden.

<http://www.bonmama.nl>

Altijd al willen weten waar die verloren familieleden zijn gebleven. Wellicht waren ze in de 19e eeuw geplaatst in één van de bedelaarskolonies in Drenthe.

Vind op deze website familieleden en ook vaak hun dossiers. Gratis een account aanmaken en je kunt dan bij véél informatie komen.

bonmama.nl

systematische ontsluiting van de geschiedenis van Avereest en Ommerschans

Nieuw lid stelt zich voor

Jan Verdonschot

uit Leende.

e-mailadres: jkmverdonschot@gmail.com

De heer Verdonschot is nu twee jaar bezig met genealogie. Hij zoekt voornamelijk naar de familienamen Verdonschot, Van Heugten en Van Kessel. Gegevens haalt hij tot nog toe uit allerlei internetbronnen. Op dit moment is hij nog niet zo ver om zijn gegevens aan de redactie ter publicatie aan te bieden. Jan zoekt nu zowel in de breedte (veel personen met kerngegevens) als in de diepte (zo veel mogelijk informatie over bepaalde personen). Op dit moment heeft hij uit zijn internetbronnen nog niets bijzonders gevonden.

Voor het vastleggen van zijn gegevens maakt hij gebruik van Aldfaer. Voor zover hij onze afdelingsbijeenkomsten bezoekt, is hij op zoek naar informatie over kadastragegevens, het maken of schrijven van een familieboek en meer achtergrond over de genealogie in zijn algemeenheid en het opzetten van een stamboom in het bijzonder.

Jan verwacht van het lidmaatschap van onze vereniging dat hij ondersteund wordt bij zijn onderzoek, tips aangereikt krijgt en wellicht hulpmiddelen die hem ondersteunen bij zijn recherches. Jan is niet alleen geïnteresseerd in genealogie, maar daarnaast ook in de keramiek en leeft zich uit in de badmintonnsport. Jan is 69 jaar oud en was HBO-docent-werktuigbouwkunde.

Digitaal zoeken in en om onze regio

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven:	Heemkundekring Nuenen De Driehornick
Brabants Historisch Informatie Centrum (Den Bosch)	Gemeentearchief Gemert-Bakel
Regionaal Archief Tilburg	Gemeentearchief Venray
West-Brabants Archief	Heemkundekring Weerderheem Valkenswaard
Stadsarchief Breda	vruger.nl over Zeelst en over psychiatrische inrichtingen
Erfgoed 's-Hertogenbosch	Familysearch bestanden per plaatsnaam NIEUW
Erfgoedhuis Weert	Familysearch Burgerlijke Stand Noord-Brabant
Regionaal Historisch Centrum Limburg	Familysearch DTB-boeken Noord-Brabant 1473-1965
Brabantcollectie Universiteit Tilburg	Familysearch Bevolkingsregisters Noord-Brabant
Nederlands Bidprentjes Archief	Historische Vereniging Brabant
Heemkundekring Helmond	Brabants Erfgoed
Historische Geografie Brabant	Familiekunde Vlaanderen - regio Kempen NIEUW
Heemkundekring Oirschot	BSKempen-burgerlijke stand Antwerpse Kempen NIEUW

Bestuursvergaderingen

Het bestuur vergadert op 25 augustus, 20 oktober en 1 december 2022.

Heb je onderwerpen waarvan je wilt dat het Bestuur die bespreekt, stuur die dan naar de [secretaris](#).

Bestuursbesluiten tot en met 19 mei 2022

De ledenadministratie gaat naar de secretaris (de penningmeester is tweede man).

***

Er komt een onderzoek naar meer activiteiten in de zomermaanden.

***

Het Bestuur gaat akkoord met kandidatuur Karel Spee als penningmeester.

***

Het financieel beheer Kadasterarchiefviewer gaat naar de (nieuwe) penningmeester, de gebruiksperiode gaat naar 14 dagen.

***

Vanaf volgend jaar organiseert het Bestuur wat meer 'zomeractiviteiten' zoals stamboomcafés en eventueel een extra contactdag in de eerste helft juni en/of de laatste helft augustus

*****

In het najaar organiseert het Bestuur een workshop Delpher

Agenda

Augustus

do 25	Vergadering bestuur KPL	19.30	Trefpunt
za 27	Stamboomcafé bibliotheek Eindhoven	11.00	

September

za 3	Stamboomcafé bibliotheek Veldhoven	11.00	
di 13	Ledenavond: lezing Mienieke te Hennepe	19.30	Trefpunt

Oktober

di 11	Ledenavond lezing Anton Neggens	19.30	Trefpunt
ma 17	Start cursus Genealogie voor gevorderden (verdere data 24 en 31 oktober)	20.00	Trefpunt
do 20	Bestuursvergadering	19.30	Trefpunt
za 29	Ledencontactdag	14.00	Trefpunt

November

di 8	Afdelingsledenvergadering en lezing Jan Noorlandt	19.30	Trefpunt
za 19	Algemene Vergadering NGV		Bunnik

December

do 1	Vergadering bestuur KPL	13.30	Trefpunt
------	-------------------------	-------	----------

Voor actuele gegevens raadpleeg onze [afdelingsagenda op de website](#)

Mutaties ledenlijst

De afdeling KPL had per 1 mei 2022 226 leden waaronder 16 bijkomende leden. Op 1 maart waren dat er 229 waarvan 16 bijkomend.

Op 1 mei had de NGV 5285 leden en 470 bijkomende leden.

Voor correspondentie aan de NGV gebruik je het postadres: NGV, postbus 50, 3980 CB Bunnik onder vermelding van het lidmaatschapsnummer.

Informatie NGV-KPL

Website NGV:	https://ngv.nl/
Website NGV-KPL	https://ngv-afdelingen.nl/kpl
Facebookpagina Kempen- en Peelland:	link
Youtubekanaal DeTweekwartieren:	link
Scanbeheer: Astrid Magielse-Dix:	e-mailadres
Beheer KadasterArchiefviewer	e-mailadres
Bibliotheek NGV-KPL	e-mailadres
Redactie De Twee Kwartieren	e-mailadres
De Twee Kwartieren op website NGV	link

Bestuur van de afdeling Kempen- en Peelland

Contact: secretaris-kpl@ngv.nl
Wamberg 48, 5653 KV Eindhoven

Anton Negers	voorzitter, redactie DTK, afgevaardigde ALV-NGV	e-mailadres
Dik Jager	secretaris, ledenadministratie, webmaster NGV-pagina-KPL	e-mailadres
Karel Spee	penningmeester, bibliotheek	e-mailadres
Ria van Dingenen	2e secretaris, lezingen, cursussen	e-mailadres
Peter Roosenboom	public relations, eindredactie DTK, stamboomcafés	e-mailadres
Carola Cauven-van Balkom	public relations, facebook, kadasterarchiefviewer	e-mailadres
Vacature		
Vacature		